

Overdrachtsdocument Collegeperiode 2022-2026

Zeewolde

Maart 2026

Inleiding

Op 18 maart 2026 zijn de gemeenteraadsverkiezingen gehouden en gingen de inwoners van onze gemeente naar de stembus. Deze datum markeert niet alleen een belangrijk democratisch moment, maar luidt ook het einde in van de huidige bestuursperiode. Voor u ligt het overdrachtsdocument dat de brug slaat tussen de behaalde resultaten van de afgelopen periode en de ambities voor de nieuwe raadsperiode.

Doel van deze overdracht

Het zittende college hecht grote waarde aan een zorgvuldige, open en transparante overdracht. Besturen is immers een estafette: lopende projecten en langjarige ambities vragen om continuïteit, ongeacht de toekomstige politieke samenstelling. Dit document is opgesteld om de nieuwe raadsleden en het nieuw te vormen college straks een vliegende start te bieden.

In dit overdrachtsdocument vindt u:

- Aanvullingen op de terugblik collegeprogramma
- De actuele status van lopende projecten
- Nieuwe ontwikkelingen

Delen van kennis

Dit document wordt door de Burgemeester en Gemeentesecretaris aangeboden aan de nieuwe raadsleden en ingebracht in het komende formatieproces. Het dient als feitelijk fundament voor zowel de nieuwe gemeenteraad als de formatie voor het nieuwe college. Hiermee borgen we dat de informatievoorziening aan de onderhandelaars en volksvertegenwoordigers vanaf de start eenduidig en transparant is. Wij beschouwen deze overdracht niet als een eindpunt, maar als een essentieel vertrekpunt; het biedt de nieuwe bestuurders de nodige context om weloverwogen keuzes te maken voor de toekomst van onze gemeente.

Strategische koers: Toekomstbeeld 2064

Parallel aan dit overdrachtsdocument is het afgelopen half jaar intensief gewerkt aan het 'Toekomstbeeld Zeewolde 2064'. Waar de overdracht focust op de huidige stand van zaken en een blik vooruit werp op de korte en middellange termijn, schetst deze visie een strategische koers voor de zeer lange termijn. De visie fungeert als een antwoord op complexe opgaven die op de gemeente afkomen.

Het huidige college biedt dit Toekomstbeeld aan als een waardevol fundament en 'voorwerk'. Het is nadrukkelijk niet de bedoeling van het zittende bestuur om deze koers formeel vast te leggen; dit document is niet in beton gegoten. Wij zien het als een rijke bron van inspiratie en een feitelijke basis die wij overdragen aan de nieuwe gemeenteraad en het nieuwe college. Zij hebben de volledige vrijheid om deze visie te wegen, aan te scherpen of bij te sturen. Samen vormen het overdrachtsdocument, de het Toekomstbeeld 2064 en de terugblik op afgelopen collegeperiode een integraal pakket aan input, waarmee de nieuwe bestuurders de koers voor de toekomst van onze gemeente verder vorm kunnen geven.

THEMA 1 | Wonen & Ondernemen

1A | Aanvulling op terugblik

Voor dit thema zijn geen aanvullingen op de terugblik van het collegeprogramma.

1B | Lopende ontwikkelingen

1. Economie

De pioniersmentaliteit zit in het DNA van Zeewolde. Vanuit die basis is Zeewolde Zakelijk gepositioneerd als partner naast en voor de ondernemer: betrouwbaar, verbindend en gericht op ruimte voor groei. Met lef op innovatie en circulariteit wordt gewerkt aan een duurzame economie waarin inwoners ook lokaal kunnen werken.

In 2022–2026 is gebouwd aan een stabiel economisch fundament, met aandacht voor vestigingsklimaat, passende werkgelegenheid en balans tussen groei en leefbaarheid. De koppeling tussen economie, ruimte, woningbouw en bereikbaarheid is versterkt. Dit werk wordt de komende periode geconcretiseerd in een strategische, overstijgende visie, waarin koers, prioritering en inzet van schaarse ruimte integraal worden vastgelegd.

De uitvoering krijgt vorm via het Lokaal Programma Werklocaties (profielen bedrijventerreinen), een geactualiseerd uitgifteprotocol, 'beter benutten' van bestaande (milieu)ruimte en regionale afspraken binnen het Regionaal Programma Werklocaties (RPW), namelijk het Afwegingskader Regionale Meerwaarde en de Regionale Circulaire Economie Strategie. Bestuurlijke afstemming vindt plaats in het kwartaaloverleg wethouders EZ, de Bestuurlijk Integrerende Tafel Regioarrangement EHPZ en de Provinciale Regietafel.

2. Wonen

In de afgelopen bestuursperiode is de basis gelegd voor een integrale volkshuisvestelijke aanpak. Via de Woonzorgvisie zijn wonen, zorg en doorstroming met elkaar verbonden en is de lijn ingezet richting het Volkshuisvestingsprogramma. De volgende stap is helder: van beleidskaders naar uitvoering, met een duidelijke procesplanning waarin de woonzorgvisie en uitvoeringsagenda logisch op elkaar aansluiten.

3. Defensie

De komst van de centrale kazerne aan de Spiekweg is bestuurlijk vastgesteld en markeert de overgang naar de realisatiefase. Deze start met een gezamenlijke gebiedsverkenning, waarin gemeente en Defensie nauw samenwerken om de effecten van de kazerne zorgvuldig in beeld te brengen. Daarbij wordt integraal gekeken naar ruimtelijke inpassing, bereikbaarheid, leefomgeving en economische impact.

4. Omgevingsplannen

De gemeente staat voor de opgave om voor het gehele grondgebied een nieuw Omgevingsplan op te stellen. De werkzaamheden voor het Omgevingsplan Centrumgebied bevinden zich inmiddels in de afrondende fase. Voor de overige gebieden wordt momenteel een aanbesteding voorbereid om externe expertise in te schakelen voor de verdere ondersteuning. Een cruciaal aspect bij de inrichting van deze plannen is de beleidskeuze over de mate van regulering. De Omgevingswet biedt de gemeente namelijk de ruimte om te kiezen voor een strikt kader of juist voor ruimere regels die meer vrijheid bieden aan burgers en ondernemers. Hoewel de ontwikkelkosten reeds in de begroting zijn opgenomen, blijft de personele bezetting een belangrijk aandachtspunt.

5. Omgevingsdienst

De Omgevingsdienst Flevoland & Gooi en Vechtstreek (OFGV) heeft vanuit het Rijk de opdracht gekregen om door te ontwikkelen naar een robuuste omgevingsdienst. De dienst werkt momenteel aan het verbeteren van het inzicht in de werkzaamheden en de ontwikkeling van een nieuwe kostensystematiek. Door de toename van wettelijke taken die het Rijk bij de omgevingsdienst belegt, zullen de bijbehorende kosten voor de gemeente in de toekomst stijgen.

1C | Nieuwe ontwikkelingen

1. Economie

Voor 2026–2030 ligt de opgave in het vertalen van strategie naar uitvoering: het ondernemersklimaat versterken, passende bedrijvigheid ruimte geven en economische ontwikkeling expliciet verbinden aan arbeidsmarkt en woningbouw, met behoud van ruimtelijke kwaliteit en leefbaarheid.

2. Wonen

De opgave verschuift nu naar realisatie. De woningmarkt blijft onder druk staan en vraagt om scherpe keuzes in betaalbaarheid, doorstroming en passende woonvormen, met extra focus op seniorenhuisvesting. In lijn met de eerder geschetste procesaanpak wordt gewerkt aan een uitvoeringsagenda die concrete projecten, prioriteiten en fasering vastlegt — met nadruk op realiseren boven nieuwe planvorming. Dit wordt gedaan door de doorontwikkeling van Polderwijk, namelijk de Watermolenbuurt. Fortenveld en Oosterwold kunnen tevens nog ontwikkeld worden als woningbouwlocaties. Daarnaast is met de 'routekaart ontwikkelgebieden woningbouw' vastgesteld om plangebied A. te ontwikkelen (de Marsroute).

De aankomende Wet Versterking regie volkshuisvesting versterkt de gemeentelijke regierol en stelt als landelijke richting dat circa twee derde van de nieuwbouw betaalbaar moet zijn, met regionale afspraken over sociale huur. Zeewolde is hier inhoudelijk al op voorgesorteerd door vroeg te sturen op betaalbare segmenten en integrale programmering; het Volkshuisvestingsprogramma vertaalt deze lijn naar een juridisch en bestuurlijk stevig kader.

Voor ons maatschappelijk vastgoed gaat er nieuw accommodatiebeleid vastgesteld worden. Dit beleid geeft een schets hoe we ons maatschappelijk vastgoed beschikbaar willen stellen. Daarnaast wordt divers maatschappelijk vastgoed herontwikkeld zoals: het maatschappelijk centrum Zeewolde en de optimalisatie van het gemeentehuis.

Voor 2026–2030 ligt de kernopgave in het vasthouden van tempo én regie: versnelling d.m.v. van de woondealafsprak ZUND en sturen op een evenwichtige programmering en een heldere uitvoeringsagenda die richting geeft aan realisatie. Hier wordt bestuurlijk op gestuurd door diverse bestuurlijke tafels, waaronder de Versnellingsstafel vanuit Provincie Flevoland en het Bestuurlijk overleg Woondeals MRA & ZUND vanuit Ministerie VRO.

3. Defensie

De realisatiefase kent een sterke gezamenlijke aanloop, waarin gebiedsprocessen samen met Defensie worden ingericht en uitgewerkt. Het uitgangspunt is partnerschap: gemeente, Defensie en provincie trekken gezamenlijk op om randvoorwaarden te concretiseren, belangen te verbinden en afspraken verder te verdiepen. De Zeewolde-Defensie Alliantie speelt hierin een belangrijke rol als uitgangspunt voor samenwerking en afstemming.

In nauwe samenwerking met Defensie en in verbinding met het Rijk, waaronder de staatssecretaris, wordt toegewerkt naar een gezamenlijk bestuurlijk voornemen. Dit bestuurlijk voornemen wordt geaccordeerd door betrokken partijen en vormt de basis voor verdere bestuurlijke planvorming en uitvoering. Voor het nieuwe college ligt de kernopgave in het faciliteren van deze gezamenlijke realisatie: regie voeren op het proces, samenwerken vanuit gelijkwaardigheid, lokale belangen borgen en tegelijkertijd bouwen aan een gedragen gebiedsontwikkeling. De nadruk ligt op samen realiseren, met oog voor draagvlak en duurzame inpassing in Zeewolde.

4. Oosterwold

De gebiedsontwikkeling Oosterwold kent een woningbouwopgave Oosterwold met een totale omvang van maximaal 20.000 woningen, waarvan circa 15.000 woningen op het grondgebied van Zeewolde, en is de komende jaren van cruciaal belang. Deze opgave is in een nieuwe fase gekomen door de komst van de defensiekazerne naar ons grondgebied. Met dat perspectief willen wij passende huisvesting aan de 5000-7000 militairen kunnen aanbieden.

Wij zien een tijdige realisatie van Oosterwold fase 2 als onze verantwoordelijkheid, waarbij we nadrukkelijk de verbinding met Almere blijven zoeken. Concreet betekent dit: In deelgebied 2C wordt gestart met het doorontwikkelen en verder uitwerken van het met partners gezamenlijk opgestelde “Lonkend Perspectief”. In deelgebied 2B wordt op korte termijn de

haalbaarheid van realisatie van buurtschappen/ontwikkeling kernvorming onderzocht.

De gemeenteraad van Zeewolde heeft op 26 februari jl. ingestemd met de geactualiseerde exploitatiebegroting voor de verdere ontwikkeling van Oosterwold. Hiermee is het financiële en bestuurlijke kader vastgesteld voor de volgende fase van de gebiedsontwikkeling, met als doel de realisatie van circa 15.000 woningen.

5. Planvorming en vergunningen grootschalige projecten

De uitwerking van de projecten rondom Defensie en Oosterwold zal een aanzienlijke druk leggen op de ambtelijke organisatie. De omvangrijke ruimtelijke procedures en de bijbehorende vergunningverlening maken een uitbreiding van de capaciteit noodzakelijk. Deze grote, complexe projecten moeten immers zorgvuldig worden afgehandeld naast de reguliere werkzaamheden.

6. Beperkende factoren woningbouw

Ondanks de hoge ambities van Zeewolde op het gebied van gebiedsontwikkeling en onze woningbouwopgave, wordt de realisatie belemmerd door een aantal cruciale factoren, waarbij we afhankelijk zijn van wet- en regelgeving vanuit het Rijk. De belangrijkste hiervan zijn de stikstofproblematiek en de daarmee samenhangende vertraging in vergunningverlening, en de huidige netcongestie op het elektriciteitsnet die de aansluiting van grootschalige projecten vertraagt. Daarnaast is het noodzakelijk om in de komende jaren ook rekening te houden met de mogelijke landelijke impact van ‘watercongestie’. Tezamen met stijgende bouwkosten vraagt dit om een realistische benadering van de woningbouwdoelstellingen voor de komende bestuursperiode.

THEMA 2 | Agrarisch Gebied & Buitenruimte

2A | Aanvulling op terugblik

1. Verkenning Agrarische Opgaven

In de periode 2022-2026 is de 'Verkenning agrarische opgaven' uitgevoerd. Dit heeft geleid tot een actieplan waarin de belangrijkste opgaven voor de sector en de rol van de gemeente in beeld zijn gebracht. Dit plan vormt de basis voor de nog op te stellen 'Visie Landelijk Gebied'. In deze visie worden de definitieve keuzes gemaakt tussen de verschillende thema's en belangen. Samen met het 'Toekomstbeeld 2064' zorgt dit voor een duidelijke koers voor de toekomst van het buitengebied van Zeewolde.

2. Biodiversiteitskaart

In 2025 is de Biodiversiteitskaart afgerond. Op deze kaart is per wijk/buurt aangegeven welke natuurlijke waarden een wijk of buurt al heeft en welke kansen er zijn om die te verhogen. De biodiversiteitskaart is een uitwerking van het Biodiversiteitsplan dat in 2021 is vastgesteld.

3. Ecologie

Om de kwaliteit van onze leefomgeving te waarborgen en onze ecologische ambities waar te maken, is een ecooloog nauw betrokken bij de inrichting, het beheer en de verduurzaming van onze buitenruimte en gebouwen. Deze professionele aanpak vereist een investering in onderzoek en een zorgvuldige voorbereiding, waardoor het proces voor initiatiefnemers of inwoners aan de voorkant soms langer kan overkomen dan voorheen.

2B | Lopende ontwikkelingen

1. Uitvoeringsaanpak Landelijk Gebied Flevoland

Het doel is uitvoering te geven aan de werkafspraken zoals vastgelegd in de Intentieverklaring Uitvoeringsaanpak Landelijk Gebied. In dit kader hebben 19 partners (waaronder overheden, ketenpartners en maatschappelijke organisaties) afgesproken om gezamenlijk toe te werken naar een

toekomstbestendig landelijk gebied. De kern van deze samenwerking is het bundelen van uitvoeringskracht in een integrale, regionale aanpak.

Doelstellingen en Ambitie

De gezamenlijke inspanningen zijn gericht op het realiseren van de ambities uit het Provinciaal Ambitiedocument, aangevuld met specifieke lokale doelen die hierop aansluiten. De focus ligt hierbij primair op de volgende provinciale kernthema's:

- **Bodem:** Verbetering van de bodemkwaliteit en duurzaam bodembeheer.
- **Water:** Waarborgen van waterkwaliteit, voldoende waterbeschikbaarheid en een robuust watersysteem.
- **Biodiversiteit:** Herstel en versterking van de ecologische structuren en natuurwaarden.
- **Klimaat & Landbouw:** Het toekomstbestendig maken van de agrarische sector door in te zetten op klimaatadaptatie en emissiereductie.

Proces en Planning

Er wordt momenteel gewerkt aan een gezamenlijke uitvoeringsagenda, waarin concrete projecten en financieringsstromen worden samengebracht. De oplevering van deze uitvoeringsagenda staat gepland voor medio 2026. De komende periode staat in het teken van het concretiseren van de gebiedsgerichte projecten (zoals de *Transformatie Ossenkampweggebied*) en het borgen van de bestuurlijke afstemming tussen de 19 convenantpartijen.

Belang voor het College

Voor het nieuwe college ligt de uitdaging in het behouden van de regie op de lokale Zeewoldense belangen binnen dit provinciale krachtenveld. Het borgen van een gezonde balans tussen landbouwperspectief, natuurontwikkeling en de noodzakelijke woningbouwopgave is hierbij essentieel.

2. Lokaal voedsel

In steeds meer gemeenten groeit de wens om de regionale voedselketen te versterken en de afzet van lokale producten te vergroten. Lokale boeren en producenten beschikken over hoogwaardige producten. Tegelijkertijd is er bij

voedselaanbieders zoals horeca, zorginstellingen en cateraars toenemende interesse om meer lokaal en duurzaam in te kopen. Dit project speelt in op deze behoefte door vraag en aanbod actief met elkaar te verbinden. Er wordt in een project met Harderwijk samengewerkt.

3. Vermindering restafval

Samen met HVC wordt aan minder restafval en meer hergebruik van grondstoffen gewerkt. De gemeenteraad heeft op 20 februari 2025 het Recycleplan 2025 - 2030 vastgesteld. Een belangrijk onderdeel hiervan is de invoering van het recycle-tarief dat vanaf 2026 van kracht is. De afvalstoffenheffing bestaat nu uit een vast en een variabel deel. Inwoners krijgen hierdoor zelf invloed op de hoogte van hun afvalstoffenheffing. De wethouder vertegenwoordigt de gemeente twee keer per jaar bij de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (AVA) van HVC. Daarnaast is er jaarlijks een Bestuurlijk Directieoverleg tussen de wethouder en de directeur inzameling van HVC om de strategische koers, dienstverlening en resultaten te bespreken.

Er zijn al mooie stappen gezet om het restafval te verminderen. Omdat de landelijke overheid het verbranden van restafval steeds zwaarder belast, is het van belang deze koers vast te houden. Zo houden we de totale afvalkosten beheersbaar en werken we samen aan een duurzame toekomst.

4. Opstellen BOSS plan

Het BOSS plan (Bewegen, Ontmoeten, Sporten en Spelen in de openbare buitenruimte (dus gewoon op straat)) is niet klaar. Daar waar eerst het idee was een praktisch plan te maken, is nu het idee om eerst een visie op te stellen. Op basis daarvan wordt nu gewerkt aan beleid (zoals bijvoorbeeld het speelruimtebeleid). Zoals we er nu naar kijken zou BOSS sterk benaderd moeten worden vanuit gezondheid. De buitenruimte (straten en parken) moeten zo zijn ingericht dat mensen uitgenodigd worden om naar buiten te gaan om te wandelen, fietsen, spelen, sporten of een praatje te maken. Bij het beheer, inrichting en herinrichting van straten, wijken en buurten wordt dit al meegenomen in de plannen. Denk daarbij aan extra zitbanken, voldoende schaduw op de weg en meer kijk- en belevingsgroen (dus struiken in plaats van gras).

5. Integraal Onderhoud

Zeewolde wordt ouder en daarmee ook de buitenruimte. Het gebruik van deze buitenruimte leidt tot gebruikssporen en -schades. Om buurten weer netjes te maken, te laten voldoen aan de hedendaagse inrichtingsuitgangspunten en klimaatadaptief te maken wordt er integraal onderhoud uitgevoerd. Middels een breed uitgevoerd participatietraject met bewoners, Waterschap, Woonpalet en kabels wordt bekeken wat er aangepast dient te worden

Recentelijke voorbeelden van buurten waar integraal onderhoud is uitgevoerd, zijn de Waterbuurt en de Edelstenenbuurt. In het voorjaar 2026 wordt een start gemaakt met de uitvoering in de Botenbuurt. Na uitvoering van dit project staan geen verdere buurten op de planning. De voorzichtige verwachting is dat bij het aardgasvrij-maken van de woningen (hiervoor is Zeewolde Zuid aangewezen als pilotgebied) het onderhoud van de buitenruimte meegenomen kan worden. Waarschijnlijk zal het leidingnet hiervoor uit de grond moeten, wat ook gevolgen heeft voor de bovengrondse buitenruimte.

6. Ontmoetingsbos

Er is gestart om te komen tot een ontmoetingsbos. Na politieke instemming wordt de uitvoering voorbereid. Hierbij wordt de periode tot de zomer van 2026 gebruikt om ons te richten op het ontwerp, met daarbij middels stakeholderparticipatie een nauwe samenwerking met de omgeving, de natuurtoets en de communicatielijnen. Middels het contracteren van een bouwteam-partner willen we één aanspreekpunt voor de voorbereiding en uitvoering. Dit om de buitenwacht niet hetzelfde verhaal meermalen te hoeven laten vertellen tegen verschillende partijen.

7. Oeververbinding Zeewolde – Strand Horst (Ermelo)

“Van hoefijzer naar cirkel” Dit project betreft een herijking en bestuurlijke herbeoordeling van de haalbaarheidsverkenning uit 2017 voor een oeververbinding tussen Zeewolde en Strand Horst. Hierbij wordt rekening gehouden met de vernieuwde kaders van het Regioarrangement EHPZ 2023 en de Gebiedsagenda EHZ. In de verkenning worden het bredere recreatieve perspectief en het regionale fietsnetwerk meegenomen. Hiermee wordt de

verbinding integraal onderdeel van het recreatieve en utilitaire fietsnetwerk binnen de regio EHPZ.

8. Toepassen nieuwe technieken wegen in buitengebied

In de afgelopen periode is er een nieuwe fundatietechniek toegepast (in de vorm van cellenstructuur) bij wegenrenovaties in het buitengebied. Dit vanwege de verzakkende ondergrond in de polder met scheurvorming in het asfalt als gevolg. Tot dusver, we zijn ca. 2 jaar verder, lijkt dit type fundering te werken en voorkomt het scheurvorming in het asfalt.

9. Uitdagingen duurzaamheid & klimaatadaptatie

In 2021 is het klimaatadaptatiebeleid 'Comfort onder druk' vastgesteld. Na de eerste periode van leren is de tijd van integreren, verdiepen en 'borgen' aangebroken, wat duurt van 2025 t/m 2027. De verdieping wordt gezocht op het onderwerp droogte en (drink)waterbeschikbaarheid en wordt vergaande integratie gezocht op de elementen waterhuishouding(riolering), biodiversiteit en initiatieven Waterplan, o.a. in het integraal wijkonderhoud en de nieuwbouw. Er is veel energie gezet op het zoeken van de samenwerking met o.a. Vitens en provincie op diverse (drink)watervraagstukken, maar dit is gezien de (personele) bezetting en werkwijzen van andere organisaties iets minder snel gegaan dan gehoopt. Een belangrijke ontwikkeling op het gebied van drinkwater is dat er gezocht wordt naar een nieuwe locatie voor zuivering en ook voor drinkwaterwinning (Vitens). Waarschijnlijk zal dit in Zeewolde landen. Dit heeft natuurlijk gevolgen. Wij proberen hierin de koppelkansen aan te pakken. Het gaat o.a. om:

- Integrale inpassing Ossenkampweggebied
- Relatie drinkwaterwinning & bodemdaling
- Profilering Zeewolde als drinkwaterleverancier
- Warmtetransitie & boringsvrije zone
- Drinkwaterbesparing in (bestaande) bouw

10. Schaduw & verbinden: Groene slinger

In het project Schaduw & Verbinden hebben we een vervolg gegeven aan de uitkomst van de klimaat stresstest, namelijk dat er een ecologische verbinding ontbreekt in het Ossenkampweggebied. Vervolgens is er een eerste stap gezet door een locatie aan te wijzen om een begin te maken van een soort 'groene slinger'. Hierin wordt ook de motie duurzame bosrand langs de Gooiseweg meegenomen.

11. Toekomstvisie Watersport en oeverrecreatie Randmeren Zeewolde

Momenteel wordt een Toekomstvisie voor de watersport en oeverrecreatie aan de randmeren bij Zeewolde opgesteld. Deze geeft richting, kansen en knelpunten voor verdere ontwikkeling en geeft kaders bij de beoordeling van nieuwe initiatieven. Het Tulpeiland en De Zegge komen hierin ook aan bod. De visie zal tot stand komen door middel van participatie (inwoners, watersportorganisaties, bedrijven, overheden). De planning is dat een conceptvisie na de zomer van 2026 ter behandeling/vaststelling wordt aangeboden.

12. Kitesurfen Zeewolde

De NB-wet (Wet Natuurbescherming) vergunning is nog niet verleend. Vanuit de provincie Flevoland zijn aanvullende vragen en aandachtspunten gekomen over het uitgevoerde natuuronderzoek.

13. Vernieuwing evenementenbeleid

De huidige evenementennota is verlopen, een vernieuwing wordt voorbereid. Omdat meerdere teams betrokken zijn bij evenementen (vergunningverlening, subsidieverlening, sport & cultuur, veiligheid, toezicht en handhaving, vrijwilligers ed), wordt dit integraal opgepakt. Hierbij is ook aandacht voor activiteiten en evenementen waar de gemeente participant of opdrachtgever is.

14. Toeristische trekker Zuidlob

Er is een initiatiefnemer voor een toeristisch-recreatieve publiekstrekker ten zuiden van de Slingerweg. Op 28 augustus 2023 is een positieve reactie op het principeverzoek gegeven. Dit initiatief wordt, mede op basis van de omgevingsvisie, wenselijk geacht. Momenteel vinden onderzoeken plaats in het kader van de haalbaarheid van dit initiatief.

2C | Nieuwe ontwikkelingen

1. De Opgave Landelijk Gebied: Van visie naar uitvoering

Het landelijk gebied is bepalend voor Zeewolde, maar er is een duidelijker doel en strategie nodig om dit mooie gebied toekomstbestendig te houden. Daarom starten we een vervolgtraject om de ambities van de 'Toekomstbeeld 2064' om te zetten in actie. We ontwikkelen een kompas voor de periode 2040-2064 dat richting geeft aan belangrijke onderwerpen zoals natuur, energie en de toekomst van de agrariërs. Uiteraard worden hierbij ook de opgehaalde agrarische opgaven meegenomen. Ook de aanpak voor specifieke gebieden in het buitengebied kunnen hierin worden vastgelegd. Het startpunt is een Bestuursopdracht (PID) die het college een helder kader biedt, wat de basis legt voor de organisatie door resultaten, planning, risico's en de aanpak voor het buitengebied scherp te definiëren.

2. Toerisme en recreatie in de Strategische Agenda Flevoland

Door de gemeenteraad is onderschreven dat recreatie en toerisme in de Strategische Agenda Flevoland een belangrijk onderwerp is voor Zeewolde. Het team SRCE wil - zoals gevraagd door het college - een grotere rol en bijdrage leveren met en in de regio. Mogelijk dat hiervoor gekeken moet worden naar de beschikbare personele capaciteit/taakverdeling en eventuele uitbreiding op dit beleidsterrein.

3. Wandel- en fietspaden in natuurgebieden Zeewolde

De SNL-bijdrage (Subsidiestelsel Natuur en Landschap) die de Terrein Beherende Organisaties (TBO's), waaronder Staatsbosbeheer, ontvangen is te laag voor een duurzame instandhouding van de wandel- en fietspaden. In Zeewolde heeft dit eind 2025 geleid tot afsluiting van 3 belangrijke tracés/verbindingen. Eerder waren er al tracés gesaneerd of afgewaardeerd. Samen met de TBO's onderzoeken we de opties om toch te komen tot een duurzame instandhouding van de recreatieve infrastructuur. Dit, gelet op de urgentie, als eerste m.b.t. Zeewolde.

4. Maaien waterplanten

De waterplanten in de randmeren zorgen voor overlast en potentieel onveilige situaties. Naast de jaarlijkse ledenbijdrage aan de coöperatie Gastvrije Randmeren hebben we door middel van een incidentele bijdrage tot en met 2026 meebetaald aan het maaien van waterplanten. Het gaat echter om een structureel probleem. Daarom zal in 2026 een voorstel voorbereid worden voor een jaarlijkse (structurele) maaibijdrage. Deze zal vanwege de gestegen (vergunning, arbeid en materiaal)kosten hoger zijn dan de afgelopen jaren.

5. Brandteam InFlevoland

Het Brandteam werkt op verzoek van de Provincie Flevoland aan de versterking van het merk Flevoland (wonen, natuur, werken, sport, cultuur, ondernemen, leren, werken). Zeewolde is lid van het brandteam, invulling vanuit diverse afdelingen en organisaties. Deelname vraagt tijd en inzet en bovendien hebben we ook onze eigen marketing- en communicatiekanalen, w.o. Puur Zeewolde en Zeewolde Zakelijk. Een advies wordt voorbereid t.b.v. een heroriëntatie op onze deelname en bijdrage. SCORE neemt hierin het voortouw.

6. Beheer Openbare Ruimte

De openbare ruimte moet steeds meer functies vervullen, zoals klimaatadaptatie (schaduw en wateropvang), de warmtetransitie (kabels en transformatorhuisjes), natuur, parkeren en ontmoeten. Het wordt een uitdaging om al deze functies een plek te geven. Ook krijgt de bescherming van flora en fauna een vaste plek in de aanpak; dit vraagt echter wel meer tijd en budget voor zorgvuldig onderzoek en uitvoering. Daarnaast zorgt het tekort aan technisch personeel voor risico's in de voortgang en kosten van projecten.

De beheerbestekken voor de buitenruimte zijn in het voorjaar van 2026 opnieuw aanbesteed. Voor het reguliere onderhoud van groen, verharding, water, speeltoestellen, het strand en de begraafplaats stijgen de kosten hierdoor met € 500.000 tot € 600.000 per jaar. Deze stijging kan niet binnen de huidige budgetten worden opgevangen. Een aanvullende uitdaging is hitte-adaptatie; voor Zeewolde moet de noodzaak van een lokaal hitteplan worden onderzocht.

THEMA 3 | Verduurzamen van Zeewolde

3A | Aanvulling op terugblik

Voor dit thema zijn geen aanvullingen op de terugblik van het collegeprogramma.

3B | Lopende ontwikkelingen

1. Soortenmanagementplan en Natuurvriendelijk Isoleren

In 2025 is gestart met het opstellen van een Soortenmanagementplan (SMP). Dit plan is nodig omdat bij het na-isoleren van woningen beschermde diersoorten, zoals vlermuizen, in de spouwmuur kunnen worden "ingesloten". Om te voorkomen dat inwoners voor elke woning apart een kostbaar ecologisch onderzoek moeten doen, vraagt de gemeente met het SMP één collectieve omgevingsvergunning aan bij de provincie.

De gemeente verstrekt deze vergunning vervolgens door aan inwoners die isolatieplannen hebben. Hierdoor kunnen zij sneller en natuurvriendelijk verduurzamen onder de 'paraplu' van de gemeente. In mei 2026 zal het college een vergunningaanvraag hiervoor indienen bij de provincie.

2. Opstellen uitvoeringsprogramma Circulaire economie

In 2025 is het beleid circulaire economie vastgesteld. In 2026 wordt een uitvoeringsprogramma opgesteld en ter vaststelling voorgelegd aan het college. In de periode 2026-2030 kan dan uitvoering gegeven worden aan projecten.

3. Netcongestie

Netcongestie is geen op zichzelf staand project, maar een overkoepelende uitdaging waaronder diverse projecten en activiteiten worden georganiseerd om problemen op het elektriciteitsnet te voorkomen of te verminderen. De gemeenteraad heeft uitgesproken dat het oplossen van netcongestie hoge

prioriteit moet krijgen binnen de eigen organisatie. In de regionale Energyboard worden op bestuurlijk niveau alle relevante projecten en acties besproken.

4. Regionale Energie Strategie (RES)

De provincie Flevoland is een regio voor de Regionale Energie Strategie (RES). In de RES is beschreven hoeveel wind- en zonne-energie wordt nagestreefd in Flevoland. De RES opgave wordt verbreed met opslag van energie en duurzame gassen. Hiervoor moet samenwerkingsstructuur en beleid uitgewerkt worden.

5. Warmteprogramma

Uiterlijk in 2027 moet iedere gemeente een warmteprogramma vaststellen. Het college van B&W is hiervoor het bevoegde orgaan. Het ontwerp warmteprogramma is in mei 2026 vastgesteld. Het definitieve warmteprogramma wordt, na het verwerken van de reacties op het ontwerp, waarschijnlijk in Q1 van 2027 ter besluitvorming voorgelegd aan het college.

6. Isolatieprogramma bestaande bouw

Met de Specifieke Uitkering Lokale Aanpak Isolatie (SpUk LAI) wordt een programma uitgevoerd om inwoners met een slecht geïsoleerde koopwoning te ondersteunen. In Zeewolde is een bewuste keuze gemaakt voor de maximale besteding van deze middelen: 100% van het door het Rijk beschikbaar gestelde budget wordt direct als subsidie uitgekeerd aan de inwoners.

De kosten voor de uitvoering en de begeleiding van dit programma worden niet uit dit budget gehaald, maar gedekt uit andere gemeentelijke middelen. Hierdoor komt elke euro van de SpUk-regeling direct ten goede aan de verduurzaming van de woningen in het dorp.

7. 380 kV hoogspanningslijn

Ongeveer 4 jaar geleden is gestart met een project om een nieuwe hoogspanningsleiding aan te leggen tussen Diemen en Ens, via Lelystad. Het is de bedoeling dat deze 380 kV hoogspanningsleiding in 2038 in gebruik wordt genomen. Het project wordt uitgevoerd door KGG en TenneT, waarbij alle gemeenten en provincies in het onderzoeksgebied betrokken worden. Zowel ambtelijk als bestuurlijk. Rond de zomer van 2026 stelt de minister van KGG een

ontwerp-voorkeustracé vast voor de nieuwe hoogspanningsverbinding. Alle gemeenten worden in de gelegenheid gesteld om de minister te adviseren over het in hun ogen optimale tracé.

8. Batterij-opslag

Ongeveer drie jaar geleden is de provincie gestart met ruimtelijk beleid voor de inpassing van grote batterij-projecten die worden aangesloten op het hoogspannings- en middenspanningsnet. Namens het college zijn 17 verbeterpunten door middel van een zienswijze bij de provincie ingediend. Grote batterijen (2 tot 3 hectare) kunnen een bijdrage leveren aan het balanceren van het elektriciteitsnet en het voorkomen van netcongestie. Het nieuwe college zal beslissingen moeten nemen over de ruimtelijke inpassing van 3 tot 5 grote batterijen, waar mogelijk in overeenstemming met het nog vast te stellen provinciale beleid.

9. Samenwerking Liander

Het vorige college heeft een samenwerkings- en nadere overeenkomst ondertekend met Liander (SOK en NOK). In de SOK en NOK zijn afspraken gemaakt over de manier van samenwerken en het reserveren van ambtelijke capaciteit. Na de SOK en NOK worden er Buurt Realisatie Plannen (BRP's) gemaakt. Daarin wordt beschreven waar de transformatorhuisjes zouden moeten worden geplaatst. Op deze manier worden de komende jaren tussen de 20 en 50 transformatorhuisjes bijgebouwd in het laagspanningsnet. Daarmee wordt het lokale net stabiel en toekomstbestendig.

10. Warmte & Energie Event Zeewolde

Jaarlijks terugkerend evenement om inwoners actief te ondersteunen bij het verduurzamen van hun huis.

3C | Nieuwe ontwikkelingen

1. Circulaire economie

Het thema circulaire economie is redelijk recent opgepakt. Er is een aantal projecten geformuleerd dat uitgevoerd zal worden. Door de ontwikkelingen in en om Zeewolde zal het speelveld voortdurend veranderen. Dat kan leiden tot nieuwe inzichten en projecten. In samenwerking met BDO, met name landelijk gebied en strategische agenda Flevoland, wordt het thema zo goed mogelijk ingevuld. De raad heeft middelen beschikbaar gesteld op basis van het vastgestelde beleidsplan. Indien nieuwe inzichten leiden tot nieuwe projecten, zal de raad indien nodig om aanvullende middelen worden verzocht.

2. Wet collectieve Warmte (WCW)

Alle warmtebedrijven (inclusief warmtenetten) in Nederland moeten op grond van de WCW 51% publiek eigendom worden. Het Rijk werkt hiervoor regelgeving uit. Dit is van toepassing op het warmtenet van Ennatuurlijk. Publiek eigendom kan worden ingevuld door een overheid, een overheidsbedrijf (Liander, HVC enz), door inwoners verenigd in een warmtegemeenschap, of door een combinatie van die drie. De gemeenteraad moet een besluit nemen of en zo ja welke rol de gemeente Zeewolde wil innemen in een warmtebedrijf. Afhankelijk van de grootte van de rol van de gemeente, neemt de zeggenschap en invloed op prijsstelling, duurzaamheid en exploitatie, toe of af.

THEMA 4 | De Vitale Samenleving

4A | Aanvulling op terugblik

1. Open Haven

Op 1 september 2025 is de gemeente Zeewolde eigenaar geworden van kerkcentrum Open Haven en heeft de overdracht plaatsgevonden. Op 1 januari 2026 heeft kerkcentrum Open Haven de deuren gesloten en hebben de gebruikers vervangende huisvesting gevonden. Het pand is leeg opgeleverd. De ontwerpfase is definitief afgerond en de rapportages van de externe adviseurs (constructief, installatietechnisch, bouwfysisch e.a.) zijn hieraan toegevoegd. Aanbesteding heeft plaatsgevonden van de bouwteamaannemers. Een bouwkundige aannemer en de installateur zijn toegevoegd aan het bouwteam. Destructieve en aanvullende onderzoeken zijn uitgevoerd en de eerste (niet-vergunning plichtige) sloopwerkzaamheden worden uitgevoerd. Uitgaven blijven binnen de vastgestelde kredieten.

2. Versterken van culturele voorzieningen

In de terugblik staat dat de verhuizing van de bibliotheek naar het gemeentehuis in 2027 plaatsvindt, dat moet echter 2028 zijn.

4B | Lopende ontwikkelingen

1. Open Haven

De welstandstoets heeft plaatsgevonden, welke niet leidt tot aanpassingen van het ontwerp. De omgevingsvergunning is ingediend en wordt getoetst. Overleg met omwonenden en centrumondernemers wordt gevoerd over de inrichting van het bouwterrein en eventuele overlast en consequenties tijdens de bouwperiode. Het technisch ontwerp wordt in het bouwteam opgesteld waarna prijsvorming en het afsluiten van de aanneemovereenkomst kan plaatsvinden. Het proces om te komen tot een programma van eisen voor wat betreft het interieur is opgestart en zal voor de zomer 2026 worden afgerond in de vorm van een aanbesteding.

Advisering over het reglement beheer Maatschappelijk Centrum is in voorbereiding en zal in Q1 – 2026 zijn afgerond. Hierbij zal ook een model gebruikersovereenkomst worden aangeboden. Het proces om te komen tot een (definitieve) keuze voor een naam van het Maatschappelijk Centrum is opgestart en zal voor de zomer 2026 worden afgerond. De advisering over de business-case MCZ (Maatschappelijk Centrum Zeewolde) is in voorbereiding en leidt tot een voorstel over o.a. de (gebruiks)tarieven in het Maatschappelijk Centrum. De advisering hierover aan college en raad staat gepland voor de zomer van 2026. De planning voor de verbouwing en oplevering staat onder druk als gevolg van onzekerheden in de uitvoering, waaronder netcongestie en de doorlooptijd van de vergunningaanvraag. De geplande oplevering van het Maatschappelijk Centrum is in Q1 van 2027. Er wordt overleg gevoerd over de invulling, zowel financieel als organisatorisch m.b.t. het facilitair en bouwkundig beheer van het MCZ. In Q3 en Q4 2026 zullen de gesprekken worden gevoerd met de (toekomstige) huurders over de af te sluiten gebruiksovereenkomsten. Meerdere onderwerpen vragen nog om besluitvorming in het college en/of de gemeenteraad.

2. Onderzoek Sportpark de Horst

De gemeente heeft in 2025 de intentieovereenkomst met de verenigingen op Sportpark De Horst geëvalueerd. Uit de evaluatie blijkt dat de huidige afspraken, gebaseerd op het rapport uit 2021, onvoldoende uitvoerbaar zijn voor de verenigingen en hiermee investeringen en groei worden beperkt. Dit vraagt om een herziening van de overeenkomst. Daarnaast zijn de casus omtrent het MF-veld, en verwachte bevolkingsgroei aanleiding om, naast het herzien van de eerdere overeenkomst, een toekomstplan op te stellen voor het sportpark. De evaluatie laat zien dat het sportpark voorlopig groot genoeg is voor alle verenigingen en de verwachte groei van het dorp. Hier zal in 2026 een adviesrapport voor worden opgeleverd.

3. Beweegcoaches: formatie en strategie

In de vastgestelde Beweegnota 2025-2029 verschuift de focus van traditionele sport naar breed bewegen en gezondheidspreventie. Om dit lokaal uit te voeren, is de formatie van het team Beweegcoaches in het najaar van 2025 structureel uitgebreid van 2,33 naar 3 fte. De beweegcoaches vertalen de visie de komende periode naar een concreet uitvoeringsprogramma en een jaarlijkse

uitvoeringsagenda. Zij werken hierbij samen met partners als SportZ en Sportservice Flevoland. Aandachtsgebieden van de beweegcoaches zijn o.a. inwoners, jeugd, ouderen (valpreventie), mensen met een beperking en bewoners van het AZC. Een doelstelling die hiermee samenhangt is om het team in de toekomst verder uit te breiden met een clubondersteuner. Deze functie is nodig om lokale sportverenigingen op een passende manier te blijven begeleiden en ondersteunen.

4. Actualisatie sport subsidiebeleidsregels

Daarnaast bereidt het team een herziening van de beleidsregels voor sportsubsidies voor. Deze dateren uit 2005 en zijn daarmee verouderd. Deze herziening hangt samen met het herzien van de ASV en het proces rondom subsidieaanvragen.

5. Actualisatie cultuurbeleid

In 2026 wordt de nieuwe cultuurnota geschreven en ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. Hierop volgend zullen ook de bestaande beleidsregels cultuur worden geactualiseerd.

6. Bibliotheek

De bibliotheek gaat per 2028 verhuizen naar het gemeentehuis.

7. Cultuurcoaches

Er wordt onderzoek gedaan naar de mogelijkheid tot de indiensttreding van de cultuurcoaches binnen de gemeente. In het verleden is dit ook gebeurd met de beweegcoaches. Deze wens is er om meer integraal samen te kunnen werken, de cultuurcoaches breder in te kunnen zetten op andere maatschappelijke ontwikkelingen in het culturele veld naast het organiseren en het bevorderen van het cultuuronderwijs en een betere verbinding tussen beleid en uitvoering te realiseren.

8. Erfgoed Museum

In 2026 wordt er een onderzoek uitgevoerd naar de mogelijkheid voor een Erfgoed Museum in Zeewolde.

9. Erfgoedbeleid

Er wordt momenteel gewerkt aan een uitvoeringsnota voor het erfgoedbeleid die de kaders uit het algemene beleid verder concretiseert. In deze nota wordt specifiek uitgewerkt hoe de procedure voor de aanwijzing van monumenten verloopt en welke kosten hiermee gemoeid zijn.

10. Vaststellen uitvoeringsnota erfgoedbeleid

Bij de aanbidding van de uitvoeringsnota voor het erfgoedbeleid ter vaststelling worden de procedures voor monumentenaanwijzing en een gedetailleerd kostenoverzicht gepresenteerd. Afhankelijk van de definitieve uitwerking en de vaststelling van dit beleid zal er extra ambtelijke inzet nodig zijn voor de verdere ontwikkeling en het beheer. De exacte omvang van deze benodigde capaciteit kan pas definitief worden vastgesteld zodra de uitvoeringsnota volledig is uitgewerkt.

11. Groene Schuur

Jongeren19Nu Lelywolde organiseerde diverse activiteiten en feestavonden in de Groene Schuur. Het dak van de Groene Schuur diende al enige jaren gerenoveerd te worden en isolatie was nodig, maar daarvoor had de organisatie onvoldoende eigen middelen. College en raad hebben een investeringssubsidie in het vooruitzicht gesteld mits aan een aantal criteria kon worden voldaan, waaronder dat een meerjarige positieve exploitatie kon worden aangetoond. J19Nu kon hieraan niet voldoen, ook omdat het niet gelukt is een onderhuurder te vinden, en heeft mede daarom in 2025 besloten zichzelf op te heffen. Het pand, op gepachte grond, is om-niet aan de gemeente overgedragen. Gelet op de hoge renovatiekosten, de beperkte bruikbaarheid (ligging, bestemming) is het voornemen om het pand te slopen. Dit ligt echter gevoelig vanwege de cultuur-historische waarde. In de vergadering van 26 februari 2026 heeft de raad ingestemd met de sloop. Er was geen meerderheid voor een motie om hiermee te wachten tot het onderzoek naar een erfgoedmuseum is afgerond.

12. Sociaal domein: waar staan we begin 2026?

In 2023 is de Nota Sociaal Domein 2024–2029 vastgesteld door de drie raden van Ermelo, Harderwijk en Zeewolde. De nota kent vier inhoudelijke opgaven:

- Kansrijk opgroeien
- Samenredzaamheid
- Bestaanszekerheid en perspectief op (on)betaald werk
- Zelfstandig thuis

Deze opgaven vormen nog steeds het inhoudelijke kompas. Om de doelen uit de nota te realiseren, moet aan een aantal randvoorwaarden worden voldaan. Deze zijn uitgewerkt in de Strategische Agenda EHZ. Alle wethouders Sociaal Domein van EHZ zijn voor één of meer onderwerpen bestuurlijk opdrachtgever.

Onder de uitvoering spelen vier samenhangende bewegingen die richtinggevend zijn voor de komende bestuursperiode:

- Inrichting en sturing
- Toegang en uitvoering
- Transformatie en cultuurverandering
- Van visie naar uitvoerbaarheid en financiële houdbaarheid

Aan de nota zijn bouwstenen gekoppeld. Dat zijn interventies die bijdragen aan de gewenste inhoudelijke beweging en aan financiële beheersing. Per bouwsteen zijn indicatoren en meetinstrumenten opgenomen. Hier moeten nog streefwaarden voor worden opgesteld (2026). Deze informatie wordt samengebracht in een dashboard, zodat de samenhang tussen inhoud, effecten en middelen beter zichtbaar wordt. Parallel hieraan worden medewerkers ondersteund in het werken met data, zodat informatievraag en verantwoording beter op elkaar aansluiten.

Brede toegang / stevige lokale teams

In 2026 ligt er prioriteit bij de 'brede toegang'. De brede toegang betekent dat inwoners laagdrempelig en dicht bij huis hulpvraag kunnen stellen, waarbij niet de wetgeving, zoals Jeugdwet/Wmo, maar de vraag van de inwoner centraal

staat. Het doel is om passende ondersteuning te bieden die "het gewone leven" versterkt door middel van stevige lokale teams.

Uitvoeringsagenda en doorontwikkeling

De Uitvoeringsagenda 2024–2025 is verlengd tot en met 2026. De uitvoeringsagenda wordt in 2026 geëvalueerd om toe te werken naar een gezamenlijke uitvoeringsagenda voor EHZ, om de koers van de nota vast te blijven houden.

Twee keer per jaar verschijnt een monitor sociaal domein op EHZ-niveau: een uitgebreide monitor met data en een thematische monitor met verhalen uit de praktijk.

13. Stevige Lokale Teams (voorheen Brede Toegang)

De ontwikkeling van Stevige Lokale Teams is een kernonderdeel van de Nota Sociaal Domein 2024-2029 en het landelijke 'Richtinggevend Kader'. Deze teams vormen een laagdrempelig, multidisciplinair aanspreekpunt in de wijk waar inwoners terecht kunnen met hulp- en ondersteuningsvragen. In plaats van enkel een 'voordeur' naar specialistische zorg te zijn, bieden deze teams zelf direct generalistische hulp en kortdurende begeleiding. Hierbij vormt de inwoner en diens context het startpunt, niet de systemen of regels. Het doel is ondersteuning dichtbij, integraal en outreachend te organiseren, waarbij het team het vertrouwde gezicht blijft en pas specialistische expertise inschakelt wanneer de eigen kracht of sociale basis niet toereikend zijn.

Deze transitie is een bestuurlijk commitment dat verankerd is in landelijke convenanten en de regionale aanpak binnen EHZ (Ermelo, Harderwijk, Zeewolde). Het moet ervoor zorgen dat zorg en ondersteuning in Zeewolde bereikbaar en financieel houdbaar blijven door in te zetten op een sterke basiskwaliteit. Voor het nieuwe college ligt de prioriteit in 2026 bij het goedkeuren en vaststellen van het organisatieplan. Hiermee worden de noodzakelijke financiële middelen geborgd om de Stevige Lokale Teams en de doorontwikkeling van het Vraaghuis vanaf 2027 definitief te realiseren.

Kansrijk opgroeien:

14. Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)

Sinds 2023 werken de Noord-Veluwse gemeenten en Zeewolde samen aan de aanpak Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO). Dit datagestuurde preventiemodel richt zich op het creëren van een gezonde leefomgeving voor jongeren van 10 tot 18 jaar, met als doel middelengebruik te voorkomen en de mentale gezondheid te bevorderen. Vanwege de mobiliteit van jongeren voor onderwijs, sport en uitgaan is een grensoverschrijdende aanpak noodzakelijk voor maximale impact, waarbij gewerkt wordt vanuit het principe: lokaal waar het kan, regionaal waar het moet.

De uitvoering van OKO Zeewolde is georganiseerd via een Kernteam en thematische Werkgroepen. In het Kernteam vindt de strategische afstemming plaats en wordt de voortgang van gezamenlijke plannen bewaakt. De Werkgroepen zorgen vervolgens voor de uitwerking van deze plannen, waarbij regionaal beleid wordt vertaald naar lokaal maatwerk en specifieke interventies die aansluiten bij de situatie in Zeewolde.

15. Visievorming KOOZ: Kansrijk Opgroeien en Ontwikkelen in Zeewolde

KOOZ (Kansrijk Opgroeien en Ontwikkelen in Zeewolde) is de visie die de huidige versnippering in beleid en budgetten voor de jeugd van -9 maanden tot 18 jaar doorbreekt. Waar kinderen nu nog onnodige barrières ervaren door het ontbreken van een integrale koers, biedt KOOZ een gezamenlijk kompas om ieder kind de mogelijkheid te geven zich optimaal te ontwikkelen. De kern ligt in het verbinden van partners uit de zorg, het onderwijs, de sport en de cultuur tot één samenhangend kader. Hierbij verschuift de focus van incidenteel beleid naar een structurele investering in preventie en brede talentontwikkeling. Dit is geen luxe, maar een noodzakelijke investering in de toekomstige generatie die de welvaart en het welzijn van de hele gemeenschap van Zeewolde waarborgt.

De visie wordt momenteel vormgegeven in nauwe samenwerking met netwerkpartners en inwoners. Voor het nieuwe college biedt KOOZ de kans om regie te voeren vanuit verbinding en de sociale cohesie in de gemeenschap te versterken. Na de vormingsfase zal de visie ter vaststelling worden voorgelegd

aan het college en de raad, waarbij tevens een aanvraag voor de benodigde financiële middelen zal worden gedaan om deze transformatie te realiseren.

16. Hervormingsagenda Jeugd

De implementatie van de Hervormingsagenda Jeugd (HAJ) stelt het nieuwe college voor een integrale strategische opgave om de jeugdzorg zowel inhoudelijk te verbeteren als financieel gezond te maken. Dit dwingt tot scherpe financiële sturing en strikt contractmanagement om een balans te vinden tussen de wettelijke zorgplicht en noodzakelijke besparingen. Cruciaal hierbij is de transformatie naar het 'normaliseren' van lichte hulpvragen binnen de eigen omgeving. Door te investeren in een krachtige sociale basis via een Stevig Lokaal Team, de Brede Toegang en de visie KOOZ, kan de instroom naar dure, gespecialiseerde zorg worden beperkt.

Daarnaast vragen komende wetswijzigingen en de regionale inkoop van specialistische zorg om intensieve samenwerking en een scherpere afbakening van de jeugdhulpplicht. Voor Zeewolde betekent dit dat een stevig lokaal fundament noodzakelijk is om deze landelijke hervormingen succesvol vorm te geven. Het succes van deze agenda hangt af van een aanpak waarbij strakke zakelijkheid op de uitvoering en maatschappelijke compassie voor de jeugd hand in hand gaan.

17. Lokaal Educatieve Agenda

Gemeenten zijn wettelijk verplicht (Wpo en WVO) om jaarlijks met het onderwijs en de kinderopvang te overleggen over de bestrijding van onderwijsachterstanden, waarbij de gemeente verantwoordelijk is voor voldoende aanbod en heldere afspraken rondom voor- en vroegschoolse educatie (VVE). In 2025 heeft Zeewolde een belangrijke inhaalslag gemaakt door een robuuste overlegstructuur neer te zetten. Via een LEA-overleg, een regiegroep en diverse werkgroepen (zoals 'bereik' en 'doorgaande lijnen') vindt nu intensieve samenwerking plaats met partners uit de opvang, zorg en het onderwijs. De hiervoor ontvangen rijksmiddelen (SPUK) worden gericht ingezet, waarbij de gemeente jaarlijks verantwoording aflegt aan de Inspectie van het Onderwijs.

Hoewel de focus de afgelopen periode lag op het herstellen van het fundament en de overlegstructuur, bleven thema's als integratie en toelating in 2025 nog liggen. De huidige structuur biedt echter de noodzakelijke basis voor het nieuwe college om deze resterende wettelijke verplichtingen nu integraal op te pakken. Hiermee is de overstap gemaakt van een periode met weinig prioriteit naar een actieve regierol op het gebied van onderwijskansen in Zeewolde.

18. Nieuwkomersverantwoordelijkheid

Op basis van onderwijswetgeving heeft de gemeente de regierol om te garanderen dat elk kind uiterlijk binnen drie maanden op een school zit. De gemeente is verantwoordelijk voor de randvoorwaarden, zoals huisvesting (bijv. nieuwkomersschool De Bosruiter), leerlingenvervoer en regionale afstemming. Sinds 2023 is er bovendien een wettelijke plicht om minimaal jaarlijks formeel overleg te voeren met schoolbesturen over voldoende plekken, inschrijfgaranties en de doorstroom naar regulier onderwijs. Momenteel zijn deze taken binnen de organisatie versnipperd over verschillende portefeuilles, waardoor centraal eigenaarschap ontbreekt. Het advies aan het nieuwe college is om te onderzoeken hoe deze regierol structureel en op een logische plek belegd kan worden. Dit is essentieel voor een effectieve uitvoering van de huisvestingsplicht (zoals bij het azc), de handhaving van de leerplicht via Meerinzicht en de eventuele inzet van Tijdelijke Nieuwkomersvoorzieningen (TNV) bij een hoge instroom.

Gemeente heeft het verzoek gekregen om een (tijdelijke) ISK (internationale schakelklas) school van max.100 leerlingen in Zeewolde onder te brengen.

19. Een integraal ecosysteem van 0-4 jaar

In 2025 is een strategische verkenning gestart om Icare JGZ te positioneren als hét centrale punt voor alle jonge kinderen (0-4 jaar) en hun ouders. Deze ontwikkeling is cruciaal voor een dekkend preventienetwerk in Zeewolde en sluit direct aan bij het KOOZ-gedachtengoed en de visie op een Kansrijke Start. Door Icare een spilfunctie te geven, wordt een structurele samenwerking gerealiseerd tussen de medische geboortezorg (verloskundigen, huisartsen, St Jansdal) en het sociale domein (kinderopvang, onderwijs en Team Jeugd), waardoor kennis wordt gedeeld en de overgang tussen deze domeinen naadloos verloopt. Het doel van deze positionering is het voorkomen van versnipperde zorgtrajecten; partners voelen zich gezamenlijk verantwoordelijk en werken

vanuit integrale casuïstiek. In plaats van dat gezinnen 'van het kastje naar de muur' worden gestuurd, zorgt de multidisciplinaire aanpak ervoor dat er vanuit één samenhangend plan wordt gewerkt. Dit versterkt het fundament voor de jongste inwoners van Zeewolde en borgt dat preventie en ondersteuning tijdig en op de juiste plek geboden worden.

20. Beleid Leerlingenvervoer

Er wordt ingezet op normalisatie, zelfredzaamheid en eigen kracht. Voor het najaar van 2026 staat er een nieuwe verordening (VNG-model) gepland die voor alle gemeenten binnen ViaVe verband moeten gaan gelden. De gemeenten zijn gezamenlijk bezig (ViaVe) om tot een nieuw - uniform - werkproces aanvraag leerlingenvervoer te komen, dit hoeft trouwens niet te betekenen dat er in elke gemeente dezelfde uitkomst is, dit hangt nauw samen met de inhoud van de verordening.

21. De Basement & Samenwerking Jongerenwerk en Straathoekwerk

Naar aanleiding van de raadsnotie van 7 juli 2025 wordt de realisatie van een centraal centrum voor jongerenactiviteiten voorbereid. Dit project richt zich op de (her)inrichting van De Basement, waarbij de ruimtelijke aanpassingen, faciliteiten en het benodigde budget in kaart worden gebracht. Voor de verdere uitwerking en procesbegeleiding wordt een projectleider geworven.

De vernieuwing van de Basement sluit direct aan op de behoefte van jongeren aan een eigen veilige plek waar zij volledig zichzelf kunnen zijn. Om dit te realiseren, wordt de komende tijd ingezet op een nauwere samenwerking tussen Jeugd- & Jongerenwerk Zeewolde en Stichting Jeugd-Punt (straathoekwerk). Door talentontwikkeling te bundelen met proactieve begeleiding op straat, ontstaat een aanbod dat naadloos aansluit op de leefwereld van de jeugd. Het uiteindelijke doel is dat beide partijen vanuit deze centrale uitvalsbasis opereren vanuit één gezamenlijke visie.

Op weg naar Samenredzaamheid:

22. Inclusiepanel

In juli 2016 is het VN-Verdrag Handicap in Nederland bekrachtigd, met als doel dat de wereld toegankelijk en inclusief wordt voor iedereen. Gemeenten zijn vanuit het Verdrag verplicht om een Lokale Inclusie Agenda op te stellen. In het coalitieakkoord (2022-2026), collegeprogramma (2022-2026) en uitvoeringsagenda (2025-2026) heeft de gemeente uitgesproken een inclusiepanel op te richten. Dit is een breed samengestelde groep mensen die betrokken wordt bij het opstellen en uitwerken van de Lokale Inclusie Agenda. Het panel zal aan de gemeente, gevraagd en ongevraagd, aangeven waar aanpassing/verbetering mogelijk is. Het inclusiepanel van Zeewolde is gestart op 16 februari 2026.

23. Woonzorgvisie

Zeewolde staat voor uitdagingen op het gebied van wonen en zorg, zoals een dubbele vergrijzingsgolf en het passend huisvesten van aandachtsgroepen. Om deze uitdagingen het hoofd te bieden, is in samenwerking met partners de Woonzorgvisie 2026-2040 opgesteld. De Woonzorgvisie bouwt voort op de eerdere Woonvisie, Toekomstvisie en de Nota Sociaal Domein. De visie is de onderlegger voor toekomstig beleid van de gemeente op woon-zorg vlak en een van de bouwstenen van het Volkshuisvestingsprogramma van Zeewolde.

24. Eenzaamheid

Op 23 februari 2021 heeft het college besloten aan te sluiten bij het landelijke programma Eén tegen Eenzaamheid en een publiek-private coalitie op te bouwen op het gebied van eenzaamheid en sociaal isolement. Eind 2021 is het plan van aanpak 'coalitie eenzaamheid' gepresenteerd aan, en vastgesteld door het college, waarin de actielijnen van het landelijke programma de kern vormen van de lokale aanpak. De coalitie heeft de naam Zeewolde Samen. Binnen de coalitie zijn 3 werkgroepen geformeerd die zich bezighouden met het signaleren van eenzaamheid, communicatie en bewustwording rond eenzaamheid, het vergaren van kennis, en het verbinden van inwoners, professionals en anderen door ontmoeting te stimuleren en activiteiten te organiseren.

25. Wijkgericht werken (De Werf)

In het Havenkwartier wordt woonzorglocatie De Werf gerealiseerd, waar Coloriet zorg gaat leveren. Kern van het concept is de 'zorgzame buurt' met een centrale ontmoetingsplek voor alle buurtbewoners. Hier kunnen bewoners elkaar laagdrempelig ontmoeten en helpen, of professionele ondersteuning krijgen bij zorgvragen.

Met behulp van een SPUK DOS-subsidie is een externe projectleider aangesteld die via werksessies buurtbewoners verbindt en initiatieven stimuleert. Momenteel wordt een businesscase opgesteld met afspraken over het beheer en de exploitatie van de ontmoetingsruimte. Deze wordt in het eerste kwartaal van 2026 in concept gedeeld met de betrokken partijen: Woonpalet, Coloriet, Welzijn en de gemeente.

26. Vrijwilligersbeleid

Het vrijwilligersbeleid van Gemeente Zeewolde wordt herzien. Vanuit een behoeftepeiling worden de gesprekken met de organisaties en vrijwilligers aangegaan. Uiteindelijk levert dit een handelingskader op waar vanuit elk soort vrijwilliger in Zeewolde wordt ondersteund. Eind 2026 wordt dit handelingskader afgerond en aan de raad voorgelegd.

27. Basisvaardigheden

In de vastgestelde regioplan basisvaardigheden 2024-2027 is weergegeven hoe de rijksmiddelen worden ingezet om basisvaardigheden van volwassenen te verhogen. Voldoende basisvaardigheden hebben zoals taal, rekenen en digitale vaardigheden, zijn de basis om je te kunnen redden: op je werk, in de opvoeding van kinderen en in het sociale leven. Mensen hebben basisvaardigheden nodig om informatie te begrijpen zoals het nieuws, de wijkkrant en bijsluiters van medicijnen. Ook neemt de hoeveelheid digitale informatie toe, waarvoor het belangrijk is ook digitaal vaardig te zijn. Lukt het niet, dan ervaren mensen drempels bij het meedoen aan het gewone leven. Mensen hebben vaker te maken met werkloosheid, schulden, gezondheidsproblemen en een lager inkomen. Ze zijn ook minder vaak politiek en maatschappelijk actief.

Op dit moment werken we lokaal het thema Gezinsaanpak laaggeletterdheid verder uit.

Bestaanszekerheid en Perspectief op (on)betaald werk:

28. Bestaanszekerheid, Minimaregelingen en Schuldhulpverlening

Naar aanleiding van een breed armoedeonderzoek in 2025 in de regio (Zeewolde, Harderwijk, Ermelo) zijn directe verbeteringen doorgevoerd in het minimabeleid. Zo is de gemeentelijke bijdrage aan de gemeentepolis met circa 50% verhoogd om chronisch zieken en minima met hoge zorgkosten gericht te ondersteunen. De focus ligt de komende periode op het vergroten van de bestaanszekerheid en het vereenvoudigen van de toegang tot regelingen. Dit gebeurt onder meer door de inzet van de VoorzieningenWijzer en het overstappen op ambtshalve (automatische) toekenningen voor de Individuele Inkomstenstoeslag en de Maatschappelijke Bijdrageregeling. Ook wordt gewerkt aan het bundelen van versnipperde kindregelingen (zoals sport en laptops) om de drempel voor gezinnen te verlagen. Vanwege het open-einde karakter van veel minimaregelingen is voortdurende monitoring op financiële houdbaarheid essentieel, aangezien de uitgaven bij een toenemend beroep automatisch stijgen.

Op het gebied van schuldhulpverlening voert de gemeente de regie op de uitvoering door Maatschappelijke Dienstverlening Flevoland (MDF). De strategie rust op een sterke basis van vroegsignalering, waarbij betalingsachterstanden bij vaste lasten vroegtijdig worden opgespoord en de inwoner actief hulp wordt aangeboden om escalatie te voorkomen. In 2026 wordt deze preventieve aanpak geïntensiveerd en wordt de 'Routekaart Financiële zorgen' gebruikt om het hulptraject vanuit het perspectief van de inwoner te optimaliseren. Een belangrijk nieuw speerpunt is deelname aan het Jongeren Perspectief Fonds (JPF), dat jongeren 'schuldenrust' biedt in ruil voor een traject gericht op school en werk, om zo intergenerationele armoede te doorbreken.

De komende bestuursperiode staat tevens in het teken van een organisatorische transitie: het aanbod van het Vraaghuis wordt in 2026 getransformeerd naar een plek binnen de nieuwe 'Brede Toegang' in het Maatschappelijk Centrum.

29. Inburgering

Sinds 2021 voert Zeewolde de regie op het inburgeringsproces, uitgevoerd door Meerinzicht (regio EHZ). Belangrijk in de nieuwe Uitvoeringsagenda is de 'Vroege

Start' op het AZC. Voor de leerroutes wordt maatwerk geboden: de Zelfredzaamheidsroute via Bewegen Werkt en de B1-route via de Inclusief Groep. Recent zijn IVIO en Youtaal/Pair gestart als taalaanbieders; de aanbesteding voor de Onderwijsroute volgt binnen twee jaar.

De financiering verloopt via rijksmiddelen (SPUK), al blijft er een financieel risico bij ontoereikende dekking voor re-integratie. Om participatie te versterken wordt samengewerkt met het UAF en is een ESF-subsidie (Sieso) aangevraagd voor arbeidsmarktbegeleiding. Voor het nieuwe college is het essentieel deze integrale aanpak te borgen en de balans tussen rijksfinanciering en lokale ambities te bewaken.

30. Samenwerking in de arbeidsregio

Zeewolde is aangesloten bij de arbeidsmarktregio Veluwe Stedendriehoek. Via bestuurlijke overleggen wordt besloten over werkgelegenheid en onderwijs, zoals het Werkcentrum Veluwe Stedendriehoek. Hierbij staat de koppeling tussen onderwijs en werk centraal, onder meer via de Participatiewet en de Wet Vroegtijdig Schoolverlaters.

Zelfstandig thuis:

31. Maatschappelijke Zorg

Op basis van de Wmo 2015 is Zeewolde verantwoordelijk voor de zorg voor psychosociaal kwetsbare inwoners en de opvang van dak- en thuislozen. De gemeente werkt hiervoor nauw samen met regio Noord-Veluwe (GGD en Regiecentrum), terwijl voor veiligheidsthema's zoals huiselijk geweld de samenwerking met regio Flevoland wordt opgezocht. Centraal staat de beweging van 'ambulantisering': inwoners wonen zo lang mogelijk zelfstandig met ondersteuning aan huis. In dit model zijn wonen en zorg gescheiden; inwoners dragen zelf de verantwoordelijkheid voor hun woning en huur, terwijl de gemeente zorg draagt voor voldoende en passende woonoplossingen.

Zeewolde beschikt momenteel over vier specifieke woonlocaties, waaronder De Komeet, Kansrijk Wonen en diverse units aan de Patroonsweg en

Ossenkampweg. De Komeet maakt een ontwikkeling door. De grootste uitdagingen hierbij zijn het aansluiten bij de Noord-Veluwe en het samenwerken

met andere zorgaanbieders; een veranderproces dat tijd en aandacht vergt in 2026. De units aan de Ossenkampweg zijn tijdelijk. Voor een duurzame voorziening werken we aan een prikkelarme vorm van wonen. In de Polderwijk is het eerste Kansrijk Wonen-huis geopend, waar jongeren onder begeleiding leren zelfstandig wonen. De inzet is om zorg zo lokaal mogelijk te organiseren door regionale partners te verbinden met lokale partijen als Welzijn en MDF. Een belangrijk speerpunt is het voorkomen van dakloosheid via het convenant ter voorkoming van huisuitzettingen. Het nieuwe regionale beleidsplan Maatschappelijke Zorg wordt medio mei ter vaststelling aan de raad aangeboden.

32. Dementie

In 2026 is een lokaal onderzoek naar zinvolle daginvulling voor mensen met lichte dementie opgeleverd. Dit onderzoek geeft handvatten voor de nieuwe uitvoeringsagenda en daarmee de doorontwikkeling van het normaliseren van meedoen van mensen met lichte dementie.

33. Versterking van de sociale basis en het voorveld

De nota geeft aan dat de sociale basis wordt versterkt, zodat inwoners zich nog beter samen redden. Dit is een voorwaarde voor de "beweging naar de voorkant" (van zware en dure maatwerkvoorzieningen naar lichtere vormen van hulp waar dat kan). Duidelijkheid is vereist over de specifieke verantwoordelijkheden, het mandaat en de middelen die nodig zijn om deze opdracht te bewerkstelligen.

34. Volksgezondheid

De portefeuillehouder gezondheid vertegenwoordigt de gemeente Zeewolde in het bestuur van GGD Flevoland, een gemeenschappelijke regeling van alle zes de Flevolandse gemeenten. De GGD behartigt de gezamenlijke belangen op het gebied van publieke gezondheidszorg, toezicht op de kinderopvang en de medische component binnen de veiligheidsregio. De uitvoering van deze taken is wettelijk verankerd en gebaseerd op de Wet publieke gezondheid, de Wet kinderopvang en de Wet veiligheidsregio's.

Het takenpakket dat de GGD voor Zeewolde uitvoert is breed en omvat onder meer infectieziektebestrijding, medische milieukunde, psychosociale hulp bij rampen en het toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang. Daarnaast vervult de GGD een belangrijke adviserende en uitvoerende rol bij gezondheidsonderzoeken en beleidsadvisering over jeugd- en ouderengezondheidszorg. Deze samenwerking borgt dat preventieprogramma's en gezondheidsbevordering op een kwalitatief hoogwaardig en provinciaal afgestemd niveau worden uitgevoerd.

35. Samenhang in Gezondheidsbeleid: GALA, IZA en AZWA

Het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) vormen samen de basis voor een toekomstbestendig zorglandschap waarin de beweging van 'zorg naar gezondheid' centraal staat. Voor Zeewolde betekent dit een nauwe regionale samenwerking binnen de Noord-Veluwe en het netwerk GezondVeluwe. Het doel is om zorg toegankelijk en betaalbaar te houden door de focus te verleggen naar het voorveld: het voorkomen van problemen voordat ze medische zorg vereisen. Hierbij wordt gericht ingezet op thema's als mentale gezondheid, vitale ouderenzorg en het verkleinen van gezondheidsverschillen.

In deze keten fungeert het GALA als de 'voorkant' (het sociaal domein), waarbij de gemeente als regievoerder optreedt. Door middel van de brede SPUK-middelen investeert Zeewolde in een sterke sociale basis, een gezonde fysieke leefomgeving en vijf specifieke ketenaanpakken: Valpreventie, Welzijn op Recept, Kansrijke Start en de Gecombineerde Leefstijlinterventie (GLI) voor kinderen en volwassenen. Deze brede aanpak erkent dat gezondheid verder gaat dan de spreekkamer; het is onlosmakelijk verbonden met factoren zoals beweging, een fijne woning en financiële stabiliteit.

Het IZA vormt de medische 'midden- en achterkant', waarbij huisartsen, de GGZ en ziekenhuizen samenwerken om passende zorg en digitalisering te borgen. De synergie tussen de akkoorden is essentieel: door preventie aan de voorkant (GALA) wordt de druk op de medische zorg (IZA) verminderd. Zorgverzekeraars zijn hierbij verplicht om met gemeenten samen te werken, zodat medische zorg waar mogelijk kan worden vervangen door sociale interventies, zoals het Ecosysteem Mentale Gezondheid (GEM).

Het Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord (AZWA) fungeert tenslotte als de 'randvoorwaarde en versneller'. Dit akkoord richt zich op de regionale arbeidsmarkt en het anders organiseren van werk om de ambities van het IZA en GALA haalbaar te maken. Door in te zetten op taakverschuiving, nieuwe hybride functies en versterking van de eerstelijnszorg (RESV), wordt gezorgd voor voldoende en kwalitatief personeel. Dit stelt de regio in staat om zorg en ondersteuning dicht bij de inwoner van Zeewolde te organiseren, met een sterke focus op inwonersparticipatie.

36. Samenwerken aan mentale gezondheid

Het Ecosysteem Mentale Gezondheid (GEM) beoogt een systeemwijziging waarbij de focus verschuift van medische GGZ-zorg naar herstelgericht denken binnen het sociaal domein. Door in te zetten op welzijnsoplossingen en positieve gezondheid, kunnen inwoners met een psychische kwetsbaarheid beter blijven participeren en wordt de specialistische zorg ontlast. Zeewolde is hierin al enkele jaren actief partner binnen GezondVeluwe, samen met GGZ Centraal en Medicamus, en de uitgangspunten van GEM zijn inmiddels stevig verankerd in het regionale IZA-plan.

In de praktijk wordt in Zeewolde al gewerkt met verander-ateliers, een e-community en "Verkennde Gesprekken". Met behulp van het beschikbare Transformatiebudget is het nu de opgave om deze beweging te versnellen en te verbreden. Omdat het een integrale systeemwijziging betreft, is voortdurende gezamenlijke inzet van zorginstellingen, huisartsen, welzijnsorganisaties en verzekeraars noodzakelijk om de verandering binnen de gemeente definitief te implementeren.

37. Integrale Uitvoeringsagenda EHZ 2027-2029

Eind 2023 is de Nota Sociaal Domein 2024-2029 "Samen doen wat nodig is" vastgesteld door de colleges van Ermelo, Harderwijk en Zeewolde. Voor de periode 2024-2026 hebben de drie gemeenten afzonderlijk een eigen uitvoeringsagenda gemaakt. Deze agenda's lopen af en verschillen in opzet, abstractieniveau en focus. Hierdoor ontbreekt een gezamenlijk, actueel en samenhangend kader voor de uitvoering van de strategische doelen uit de Nota Sociaal Domein.

De huidige praktijk van drie afzonderlijke uitvoeringsagenda's voldoet niet meer aan de strategische ambitie. Er is onvoldoende inzicht in elkaars beleidsontwikkeling en uitvoering. Hierdoor blijven initiatieven en ontwikkelingen waar inwoners van andere gemeenten ook baat bij/behoefte aan hebben nog onvoldoende benut.

Er liggen daarnaast nog kansen voor de samenwerking met aanpalende domeinen zoals doorontwikkeling van de stevige lokale teams en de beleidsterreinen sport, cultuur, gezondheid, inclusie, onderwijs en het ruimtelijk domein. Deze beleidsvelden gaan een steeds belangrijkere rol spelen in het realiseren van de maatschappelijke opgaven en het versterken van de sociale basis.

We werken daarom toe naar één gezamenlijke Uitvoeringsagenda Sociaal Domein 2027–2029 waarin de strategische doelen uit de nota gericht op een goede sociale basis en ondersteuning van de inwoners, worden uitgewerkt naar tactisch en operationeel niveau. De agenda krijgt een gezamenlijke kern (voor de gezamenlijke inspanningen, acties en opdrachten) en lokale hoofdstukken/paragrafen (met herkenbare accenten per gemeente). We koersen op besluitvorming door de drie colleges eind 2026/begin 2027.

38. Doorontwikkeling Welzijn

Welzijn Zeewolde heeft een unieke positie als interne afdeling van de gemeente, wat korte lijnen oplevert maar ook uitdagingen met zich meebrengt, zoals een gegroeid takenpakket zonder evenredige urenuitbreiding. De afdeling bereidt zich momenteel voor op een nieuwe situatie: de verhuizing naar het nieuwe Maatschappelijk Centrum en een centrale rol binnen het Stevig Lokaal Team. In lijn met de landelijke verschuiving van zorg naar welzijn, moet de afdeling de sociale basis versterken door middel van laagdrempelige ondersteuning en vroegsignalering om de professionele zorg te ontlasten.

In 2026 wordt een formeel voorstel voorgelegd aan het college om deze vernieuwde rol definitief te verankeren. Hierin worden de taken scherper gedefinieerd en wordt de benodigde formatie (fte) vastgesteld om de ambities op het gebied van preventie en collectieve initiatieven waar te maken. Deze herpositionering is essentieel om Welzijn Zeewolde toekomstbestendig te maken als spil in het preventienetwerk van de gemeente.

4C | Nieuwe ontwikkelingen

1. Opstellen regionale nota Gezondheidsbeleid

In navolging van de landelijke nota is Zeewolde, samen met de partners op de Noord-Veluwe, verantwoordelijk voor het opstellen van een (sub-)regionale Nota Gezondheidsbeleid. Het doel hiervan is om versnippering tegen te gaan en door schaalvergroting de effectiviteit en efficiëntie van het beleid te vergroten. In dit kader wordt een balans gezocht tussen regionale samenhang en de nodige ruimte voor lokaal maatwerk binnen Zeewolde.

De samenwerking richt zich op vijf integrale hoofdthema's: mentale gezondheid, vitaal ouder worden, een kansrijke start voor jongeren (leefstijl), het verkleinen van gezondheidsachterstanden en het borgen van een gezonde leefomgeving in de Omgevingsvisie. Hiermee wordt de koers uitgezet voor een samenhangende aanpak die de gezondheid van alle inwoners van Zeewolde en de omliggende regio versterkt.

2. Aanpak Suïcidepreventie

Per 1 januari 2026 is de Wet integrale suïcidepreventie van kracht, die gemeenten en het Rijk verplicht om preventie structureel te organiseren. De noodzaak is groot: dagelijks overlijden in Nederland gemiddeld vijf mensen door zelfdoding, van wie 60% niet in beeld is bij de professionele hulpverlening. Dit vraagt om een integrale aanpak dicht bij de inwoner, waarbij de gemeente samenwerkt met het onderwijs, werkgevers, welzijnsorganisaties en ervaringsdeskundigen om signalen vroegtijdig te herkennen.

In Zeewolde wordt deze wettelijke taak vormgegeven binnen de regionale kaders van de Noord-Veluwe en de Landelijke Nota Gezondheidsbeleid. De focus ligt op het doorbreken van het taboe en het versterken van het netwerk rondom kwetsbare inwoners. Het doel is dat suïcidepreventie niet langer een losstaand medisch thema is, maar een gedeelde maatschappelijke verantwoordelijkheid wordt van alle lokale partners.

3. Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)

Versteviging regionale samenwerking OKO.

Huidige status: nauwe afstemming tussen Noord-Veluwe en Zeewolde.

2026: voorbereidingsjaar voor volledige integratie.

2027: formele aansluiting Zeewolde bij de regionale samenwerking Noord-Veluwe.

4. Wet Verbetering Beschikbaarheid Jeugdzorg

De Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg, die op 1 januari 2026 in werking is getreden, verplicht gemeenten tot een structurele regionale samenwerking via een Gemeenschappelijke Regeling (GR). Voor de regio Noord-Veluwe moet deze juridische vorm uiterlijk in januari 2027 zijn afgerond. Het doel is een eenduidige regiovisie en een gezamenlijke inkoopstrategie voor specialistische zorg, waarbij de vrijblijvendheid verdwijnt. De Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) heeft hierbij extra bevoegdheden gekregen om toezicht te houden op de financiële continuïteit en transparantie van zorgaanbieders.

In de praktijk betekent dit dat de huidige contracten met jeugdhulpaanbieders tot en met 2028 zijn verlengd. Deze extra tijd wordt door de regio benut om een nieuwe inkoopstrategie voor de periode vanaf 2029 op te stellen. De keuzes die het college de komende drie jaar maakt, zijn bepalend voor de toekomst van de jeugdhulp in Zeewolde. Het uiteindelijke doel is om de lokale ondersteuning (het 'voorveld') zo sterk te maken dat zware, specialistische zorg minder vaak nodig is en problemen al in een vroeg stadium worden opgelost.

5. Wet Reikwijdte Jeugdzorg

Het nieuwe wetsvoorstel over de reikwijdte van de jeugdzorg (gepland voor 2026) heeft als doel het aantal jeugdzorggebruikers terug te dringen van één op de zeven naar één op de tien kinderen. Dit wordt bereikt door de definitie van jeugdhulp te verscherpen en een duidelijker onderscheid te maken tussen algemene pedagogische basisvoorzieningen, basishulp via de Stevige Lokale Teams en specialistische jeugdhulp. De focus verschuift hierbij naar het maximaal benutten van het eigen netwerk en het probleemoplossend vermogen van het gezin voordat professionele hulp wordt ingezet.

Deze wetgeving sluit nauw aan bij de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdzorg. Terwijl de 'Reikwijdte' bepaalt wie recht heeft op zorg, regelt de beschikbaarheidswet dat de specialistische zorg die overblijft regionaal en niet-vrijblijvend wordt ingekocht. Daarnaast worden er strengere eisen gesteld aan jeugdhulpaanbieders: zij moeten beschikken over een interne toezichthouder en een volledig transparante financiële bedrijfsvoering. Samen moeten deze

hervormingen ervoor zorgen dat de jeugdzorg betaalbaar blijft en beschikbaar is voor de meest kwetsbare situaties en dat duidelijker is wanneer wel of geen beroep op de overheid wordt gedaan.

6. Lokale Inclusie Agenda

Gemeenten zijn vanuit het VN-Verdrag Handicap verplicht om een Lokale Inclusie Agenda (LIA) op te stellen. De eerste stap daarbij is de oprichting van een inclusiepanel, dat betrokken zal worden bij het opstellen en uitvoeren van de Lokale Inclusie Agenda. Die eerste stap is inmiddels gezet. De komende tijd wordt er, in samenwerking met het inclusiepanel, gewerkt aan het ontwikkelen van de LIA.

7. Subsidies

Huidige documenten op grond waarvan subsidie wordt verstrekt en de hierbij behorende werkprocessen, worden geactualiseerd en gedigitaliseerd. Hierdoor ontstaat een efficiënter, transparanter en rechtmatiger subsidieproces, dat leidt tot snellere afhandeling voor de aanvrager en betere beleidssturing voor het college.

8. Organiseren Leef- en bewegemarkt

Tijdens de Leef- en Bewegemarkt op 19 september 2026 presenteren aanbieders op het gebied van sport, cultuur en gezondheid hun aanbod in het centrum. Ook Welzijn Zeewolde en de beweegcoaches zijn aanwezig om inwoners kennis te laten maken met de lokale beweeg- en welzijnsinitiatieven.

9. Boekje sport, beweeg, cultuur, gezondheid en recreatie aanbod.

De gemeente is bezig om een boekje te ontwikkelen voor inwoners en partners waarin het sport, beweeg, cultuur, gezondheid en recreatie aanbod komt te staan. Hier is veel vraag naar

THEMA 5 | Betrouwbare Overheid

5A | Aanvulling op terugblik

1. Veiligheid

Woonoverlast convenant is vastgesteld in 2025.

Tijdelijk preventief cameratoezicht in het centrum was in de praktijk niet uitvoerbaar, waardoor de tijdelijke camera's verwijderd zijn.

2. Financiën

Het begrotingsjaar 2026 is algemeen bekend geworden als het 'ravijnjaar', veroorzaakt door een daling in de Rijksbijdragen. In april 2025 heeft de raad besluiten genomen over ombuigingsmaatregelen om de meerjarenbegroting 2026-2029 sluitend te maken. Dit was noodzakelijk, maar de financiële gezondheid is niet vanzelfsprekend. Vanaf 2028 zijn er taakstellingen nodig op de Openbare ruimte en het Sociaal domein om onze financiën structureel op orde te houden. Met de Brede toegang is een beweging in gang gezet om de zorg op een andere wijze te organiseren. Een verwacht effect is dat de kosten hierdoor beheersbaar gehouden kunnen worden. De beschikbare middelen binnen de Algemene reserve bieden tijd om de Brede toegang op een goede manier in te richten. We realiseren ons dat maatregelen impact (kunnen) hebben op het voorzieningenniveau van onze inwoners. We blijven van mening dat het Rijk gemeenten onvoldoende financiert voor de taken die het bij hen neerlegt. Via de VNG blijven we ons inzetten voor een adequate en voorspelbare financiering van de gemeentelijke taken.

In de Toezichtsbrief 2026 heeft de provincie Flevoland verwoord dat Zeewolde onder repressief toezicht staat (toezicht is een provinciale taak en dit betreft de lichtste vorm van toezicht die de provincie kan hanteren) met de kleur Groen: financiën op orde. In 2025 was dit nog de kleur Oranje: risico's ten aanzien van de financiën. De overgang van Oranje naar Groen onderstreept dat de ingezette

ombuigingen effect sorteren. Het komende college heeft met de huidige begroting een solide basis om te starten met de nieuwe collegeperiode.

5B | Lopende ontwikkelingen

1. Realisatie Klant Expertise Centrum

In de afgelopen collegeperiode hebben we gewerkt aan het versterken van onze eerstelijns dienstverlening (dat is het eerste contact van inwoners en bedrijven met de gemeente, ongeacht via welk kanaal (via telefoon, receptie, website, sociale media). Daarbij werken we nauw samen met de gemeenten Ermelo, Harderwijk en met Meerinzicht. In het project "Realisatie Klant Expertise Centrum" (opdrachtgever is de netwerkdirectie) werken we toe naar een gezamenlijke "voorkant" van onze organisaties (met behoud van een fysieke locatie per organisatie), zodat we minder kwetsbaar zijn, meer kunnen professionaliseren, en meer regie kunnen voeren over de vele contactkanalen waarmee inwoners ons benaderen.

Eind 2026 moet fase 1 (samenwerking) zijn afgerond en ligt er een plan voor fase 2: samenvoeging.

2. Samenwerking Ermelo Harderwijk Zeewolde (EHZ)

De colleges van Ermelo, Harderwijk en Zeewolde hebben elkaar in de afgelopen collegeperiode (2022-2026) meerdere keren per jaar ontmoet in het kader van de doorontwikkeling van de EHZ-samenwerking. Het 'Perspectief op EHZ-samenwerking' gaat over nut en noodzaak van versterking en verdieping van de EHZ-samenwerking. Het doel van deze samenwerking is om de brede welvaart van onze inwoners in de regio ook op de lange termijn te borgen. Behoud van de bestuurlijke autonomie van de drie gemeenten is daarbij uitgangspunt. De 'opbrengst' van de collegeperiode 2022 - 2026 is dat de drie colleges 'natuurlijke' partners zijn geworden. De vertrouwensbasis voor een duurzame samenwerking is gelegd.

De drie gemeenteraden zijn op 30 september 2025 meegenomen in deze ontwikkeling. Het belang van de regio Harderwijk en het voortzetten en verdiepen van de EHZ-samenwerking is voor gezamenlijke vraagstukken

onderschreven. De raden willen elkaar frequenter ontmoeten en meepraten over de inhoud van de samenwerking. Het perspectief van de EHZ-samenwerking in de nieuwe collegeperiode (2026 – 2030) is het concreet handen en voeten geven van het 100.000+ gedachtegoed in de vorm van één krachtige regionale netwerksamenwerking. Bestuurders en ambtenaren vanuit de vier organisaties handelen vanuit het perspectief van één verzorgingsgebied. Een mooie uitdaging voor de komende vier jaar, waar het beschikbaar maken van voldoende ambtelijke capaciteit een noodzakelijke stap is.

3. EHPZ-samenwerking

De gemeenten Ermelo, Harderwijk, Putten en Zeewolde werken sinds enkele jaren samen in de Regio EHPZ, één van de Gelderse verstedelijkingsregio's. Als uitwerking van een eerder vastgesteld Regioarrangement wordt medio 2026 een Ruimtelijk Toekomstperspectief opgeleverd dat een verdere ruimtelijk/economische ontwikkeling van deze regio schetst.

Ook is in 2025 de governance vastgesteld met afspraken tussen de 8 samenwerkingspartners. De daarbij behorende bestuurlijke overlegvormen (Ruimte, Economie en Energie/Duurzaamheid) zullen in 2026 starten. Ook wordt er gewerkt aan een lichte samenwerkingsovereenkomst. De bestuurlijke samenwerking met Gelderse gemeenten, provincie en waterschap speelt zich af in EHPZ verband op basis van het gelijknamige Regioarrangement.

Er is in 2025 begonnen met het uitwerken van een Ruimtelijk Toekomstperspectief. Eerste helft 2026 zal de eerste proeve van dit Ruimtelijk Toekomstperspectief worden opgeleverd, als doorontwikkeling/operationalisering van het Regioarrangement. In de najaar 2025 verschenen Ontwerp Nota Ruimte is de regio EHPZ ook als te onderscheiden regio erkend.

Het in 2025 vastgestelde Regionale Programma Werklocaties EHPZ (2025-2028) zal verder uitgewerkt worden. Een belemmering voor ontwikkeling van nieuwe werklocaties is de huidige netcongestie. Oktober 2025 heeft vanuit de Regio EHPZ een bestuurlijke delegatie deelgenomen aan de jaarlijkse European Week of the Regions and Cities. Dit zal in 2026 opnieuw plaatsvinden..

Invulling zal worden gegeven aan een verdere betrokkenheid van raden, staten en algemene besturen door het instellen van een Raadstafel, na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026.

Een belangrijk aandachtspunt voor alle regionale samenwerkingen zal de impact zijn die de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2026 zullen hebben in de continuïteit van betrokkenheid daarbij van met name de gemeenteraden. Hieraan zal gepaste aandacht worden besteed in overdrachtsdocumenten voor colleges en raden en door voorlichting aan de nieuwe gemeenteraad.

4. Strategische Agenda Flevoland

De besturen van de zes Flevolandse gemeenten, Waterschap Zuiderzeeland, provincie Flevoland en het Rijk werken zij sinds 2020 samen via het traject Samen Maken We Flevoland op basis van de Strategische Agenda Flevoland. Deze bestaat uit 3 delen:

1. Ambities en doelen
2. Rollende Uitvoeringsagenda
3. Governance van de samenwerking.

In 2025 is de Uitvoeringsagenda geactualiseerd, mede op basis van het in juni 2025 tussen Rijk en Flevoland afgesloten Regioarrangement. Januari 2026 heeft de bestuurlijke bekrachtiging van de afspraken tussen Rijk en Regio plaatsgevonden zodat in 2026 vindt de verdere uitwerking plaats kan vinden van de prioritaire thema's tussen Rijk en Regio. In aanvulling op de vastgestelde beleidsdocumenten wordt vanuit Flevoland richting het Rijk (en waar nodig Europa) ook ingezet op een krachtige lobby voor het behalen van gewenste beleidsdoelen en ontwikkelingen.

5. Toekomstvisie Zeewolde 2064

Om grip te krijgen op de complexe lokale en nationale opgaven, is het Toekomstbeeld Zeewolde 2064 ontwikkeld. Door te werken met scenario's en de sociale ontwikkeling centraal te stellen, is een integraal verhaal ontstaan waarin fysieke en sociale ambities samenkomen en gemaakte afwegingen navolgbaar zijn. Dit document fungeert als een kompas voor de lange termijn, maar biedt ook de nodige richting voor strategische keuzes op de korte termijn en de samenwerking met onze partners in de regio.

Hoewel dit toekomstbeeld een zorgvuldige ambtelijke basis legt, is er voor het nieuwe college en de raad volop ruimte om een eigen koers te varen en nieuwe ambities te formuleren. Via een participatietraject kunnen zij hun eigen visie in de verdere uitwerking verweven, zodat het Toekomstbeeld nauw aansluit bij de politieke prioriteiten van de komende periode.

Het Toekomstbeeld 2064 vormt dan ook een onlosmakelijk onderdeel van dit overdrachtsdocument, zodat het gezamenlijk met de overdracht input kan geven aan de nieuwe bestuurlijke ambities.

6. Opgave Dienstverlening

Het onderwerp dienstverlening is breed, en gaat verder dan het (eerste) contact met inwoners en de transactionele diensten. Voor dat laatste loopt het project realisatie Klant Expertise Centrum EHZM.

Als gemeente doen we uiteraard niets meer zonder digitale component, en ook daarom is een goede informatiehuishouding onontbeerlijk. Vanuit de informatievisie die is vastgesteld (EHZM-breed) wordt er gewerkt met een uitvoeringsagenda die ook inzet een verandering zal vragen van onze gemeente. Meerinzicht bedrijfsvoering is daarbij 'in the lead'.

Bestuurlijke betrokkenheid hierbij, vanuit het college van B&W, is belangrijk. Het gaat over veel meer dan 'bedrijfsvoering' alleen, en daarom is het ook een belangrijk onderwerp voor het gemeentebestuur en de ambtelijke organisatie. Het is van belang dat we vanuit de gemeentelijke organisatie meedenken vanuit de primaire dienstverleningsprocessen waar we onze inwoners en bedrijven mee bedienen.

Daarnaast is digitalisering en innovatie bij de ontwikkeling en verbetering van dienstverlening geen keuze meer, maar noodzaak. En het moet wél goed gebeuren. Dat vraagt bestuurlijke aandacht, keuzes en samenwerking. Het is van belang dat lokale bestuurders verantwoordelijkheid nemen voor een digitale overheid die werkt voor mensen.

Stimuleer samenwerking binnen de gemeente en met andere overheden en partners. Zet de inwoner centraal en zorg dat (digitale) dienstverlening toegankelijk, begrijpelijk en bruikbaar is voor iedereen. Investeer in kennis en bewustzijn binnen het bestuur en de organisatie. Zie dit als fundament voor een

responsieve, betrouwbare overheid. Laat zien dat het bestuur verantwoordelijkheid neemt voor toegankelijke, begrijpelijke en veilige (digitale) dienstverlening.

7. Optimalisatie gemeentehuis

Het project ligt op schema. Het definitieve ontwerp is omgezet naar een technisch ontwerp (als onderdeel van het aan te besteden bestek) en het bestek kan Europees worden aanbesteed. Volgens planning zal er rond juli, augustus 2026 een aannemer bekend zijn en is de start van het werk gepland begin 2027. Bij de aanbesteding zijn we afhankelijk van inschrijvingen van de markt en deze is momenteel grillig te noemen. Het werk zal gefaseerd worden uitgevoerd zodat de dienstverlening vanuit het gemeentehuis gewoon kan blijven plaatsvinden. De oplevering van het werk zal, als alles volgens de planning blijft verlopen, medio zomer 2028 plaatsvinden. Als laatste fase zal de bibliotheek ingehuisd worden in het gemeentelijke pand.

8. Financiën

De financiële positie van Zeewolde kenmerkt zich historisch door vele incidentele middelen. Een structureel sluitende begroting blijft ook voor de toekomst een uitdaging, ondanks het pakket aan doorgevoerde ombuigingen. Bij de uitvoering van het nieuwe coalitieakkoord/collegeprogramma heeft het de voorkeur om het principe 'oud voor nieuw' toe te passen. Dan kunnen bestaande middelen ingezet worden voor nieuwe of veranderende beleidsdoelen. Verder is het mogelijk incidentele middelen vanuit de Algemene reserve in te zetten om eenmalige initiatieven in gang te zetten. Een structurele lastenverzwaring van de begroting zonder een structurele dekking is niet direct aan te raden, en leidt op langere termijn tot begrotingstekorten en een uitholling van het weerstandsvermogen.

Een passende financiering voor gemeentelijke taken is een randvoorwaarde voor een goede uitvoering door de gemeenten. De afgelopen jaren heeft het Rijk gemeenten vooral incidenteel gecompenseerd. Daarnaast bekijkt het Rijk vooral de mogelijkheden van een herverdeling van het Gemeentefonds (Algemene uitkering), terwijl gemeenten aantoonbaar behoefte hebben aan een toename van het Gemeentefonds. Via de VNG blijven we ons inzetten voor een adequate financiering van de gemeentelijke taken.

De taakstelling op het Sociaal domein is een belangrijke opgave om uiterlijk in de meerjarenbegroting 2028-2031 (medio 2027) te realiseren. In 2028 bedraagt deze taakstelling € 1.250.000,- en vanaf 2029 € 1.050.000,- (structureel). (structureel). Met het ombuigingstraject binnen Meerinzicht wordt (mede) invulling gegeven aan de taakstelling. Daarnaast draagt de Brede toegang bij aan de verdere invulling van de taakstelling.

De reservepositie is, gezien de grootte van de gemeente, riant. Naast diverse bestemmingsreserves, waaraan de raad een te bereiken doel heeft gegeven, is de Algemene reserve als belangrijkste buffer aanzienlijk. Eind 2026 bedraagt de Algemene reserve op begrotingsbasis € 60.000.000,-. De minimale omvang van de Algemene reserve is € 10.000.000,-. De begroting van Zeewolde neemt de laatste jaren in omvang toe. Daarbij is een goede buffer (ruim boven de minimale grens van € 10.000.000,-) wenselijk om onvoorziene schommelingen in het Gemeentefonds en tegenvallers in bijvoorbeeld grote projecten te kunnen opvangen.

Het saldo van de Algemene reserve neemt de komende jaren af, doordat deze als dekking voor de kapitaallasten (afschrijvingslasten) van grote investeringen gebruikt wordt. Middelen mogen in een bestemmingsreserve worden gereserveerd voor toekomstige lasten. Een belangrijk aandachtspunt bij het gebruik van de dekkingsfunctie van reserves is dat dit geen structureel dekkingsmiddel is. Een reserve kan immers maar één keer ingezet worden. Concreet kan dit tot financiële problemen leiden als kapitaalgoederen in de toekomst vervangen moeten worden. Als een reserve na de hierboven bedoelde overweging toch wordt ingezet voor de dekking van structurele lasten, dan wordt tevens een ingroeimodel voorgesteld om ervoor zorg te dragen dat in de begroting structurele ruimte ontstaat om de toekomstige vervangingsinvestering(en) te kunnen dekken. Bijvoorbeeld voor latere investeringen in scholen (het latere deel van het Integraal Huisvestingsplan) is nog geen (volledige) dekking voorhanden. Dit vraagt om een scherpe prioritering in de investeringsagenda van de nieuwe raad en het nieuwe college.

Het basis uitgangspunt bij de Lokale belastingen is dat de tarieven jaarlijks worden verhoogd met ieder geval het inflatiepercentage. De lokale lastendruk

(WOZ, riool, afval) bevindt zich de laatste jaren in de categorie 'meest risicovol'. De lokale lastendruk kan hierdoor een beperkende factor zijn bij het op orde houden van de financiële positie.

Investeringstrajecten en Realisatie: in 2025 heeft de raad ingestemd met enkele grote investeringen die de leefbaarheid van Zeewolde vergroten, waaronder:

- De realisatie van het Maatschappelijk Centrum Zeewolde (MCZ), inclusief de brede toegang.
- De uitvoering van het eerste deel van het Integraal Huisvestingsplan voor het onderwijs.
- De verbouwing van het gemeentehuis, waarbij ook de bibliotheek een plek krijgt in het gebouw. Het gemeentehuis van Zeewolde zal verbouwd gaan worden zodat het toekomstbestendig is. Mede door de komst van de bibliotheek, met daarin opgenomen een aantal studieplekken waar de studerende jongeren rustig kunnen werken, zal het gemeentehuis een meer multifunctioneel karakter krijgen waar Zeewoldenaren elkaar kunnen ontmoeten.
- De verdere doorontwikkeling van het G-gebied naar een beweeg- en ontmoetingsbos voor alle Zeewoldenaren. Het wordt een, voor iedereen toegankelijk, bos met voorzieningen voor openluchtrecreatie waar sport en spel samenkomen met respect voor de natuurwaarden van het gebied. Vanzelfsprekend worden er bij de inrichting diverse doelgroepen betrokken.

In 2026 is gestart met de realisatie van deze projecten. Gedurende de realisatieperiode en uiterlijk bij de ingebruikname van een investering ontstaat het definitieve inzicht of het werkelijke investeringsbedrag en de werkelijke exploitatielasten binnen de taakstellende bedragen van de raad gaan vallen. Gezien de huidige marktcondities (prijsstijgingen in de bouw) is een vinger aan de pols noodzakelijk. Indien overschrijding dreigt, is directe actie van college vereist richting de raad. Continue monitoring op de realisatie is van cruciaal belang.

5C | Nieuwe ontwikkelingen

1. Dienstverlening

AI (kunstmatige Intelligentie), robotisering van werkzaamheden, collectivisering van gemeentelijke systemen en meedenken vanuit Zeewolde over landelijke en regionale ontwikkelingen, Er is aandacht nodig voor personele bezetting op het terrein van bedrijfsvoering om de lijnen met de gemeentelijke organisatie te versterken.

2. Financiën

De woningmarkt blijft onder druk staan en vraagt om scherpe keuzes in betaalbaarheid, doorstroming en passende woonvormen. Stikstof en netcongestie zijn factoren, waarmee (financieel) rekening gehouden moet worden (verandering in tijd en voortgang). Vertraging in woningbouw heeft direct effect op de verwachte groei van de Algemene uitkering en belastinginkomsten. De realisatie van het gebied Oosterwold en een nieuwe kazerne van Defensie zijn ontwikkelingen met een impact op diverse disciplines. Financiën spelen in elke fase en bij vele beslissingen een rol. In de voorbereidingsfase en realisatiefase mogen middelen geen belemmering zijn om het juiste voor Zeewolde te kunnen doen. Achteraf bijsturen of herstellen kost meer tijd, energie en geld dan zaken aan de voorkant goed regelen. Een solide projectorganisatie zal vorm moeten krijgen. Tevens is het uitgangspunt dat de kwaliteit van de reguliere dienstverlening en bedrijfsvoering op niveau blijft. Hiervoor zijn adequate middelen nodig.

Beide ontwikkelingen, Oosterwold en de nieuwe kazerne van Defensie, hebben een aanzienlijke impact op de gemeentelijke financiën. Te denken valt aan:

- Investerings in infrastructuur, openbare ruimte, scholing, zorg, recreatie en veiligheid
- Exploitatiekosten (beheer- en instandhoudingskosten)
- Organisatiekosten en het ambtelijk apparaat
- Kostenverdeling van gemeenschappelijke regelingen (primair proces en overhead)
- Kostenverdeling samenwerkingspartners (niet GR-en)
- Opbrengsten Algemene uitkering

THEMA 6 | Menswaardige samenleving

6A | Aanvulling op terugblik

Voor dit thema zijn geen aanvullingen op de terugblik van het collegeprogramma.

6B | Lopende ontwikkelingen

1. Preventie huiselijk geweld en kindermishandeling

Gemeenten zijn integraal verantwoordelijk voor het voorkomen en aanpakken van huiselijk geweld. Het gaat hier om geweld dat wordt gepleegd door iemand uit de huiselijke kring van het slachtoffer.

In samenwerking met de afdeling MOO wordt er gewerkt aan een preventieve aanpak zoals vroeg signalering en voorlichting, alsmede de meldcode huiselijk geweld. Het college is betrokken bij de besluitvorming rond de preventie van huiselijk geweld en kindermishandeling.

2. Implementatie wet Bibob

Bibob is een preventief instrument om te voorkomen dat de gemeente onbedoeld criminele activiteiten faciliteert bij bijvoorbeeld het verlenen van vergunningen, subsidies of aanbestedingen.

Conform de Wet Bibob kan de gemeente de integriteit van aanvragers onderzoeken en kunnen we bij risico's aanvragen weigeren of intrekken.

De implementatie van Wet Bibob is in de gemeente Zeewolde nog niet volledig afgerond. Hierom worden er intern bewustwording bijeenkomsten georganiseerd in het kader van wet Bibob en ondermijning. Het beleid wordt herzien op risicofactoren voor effectievere implementatie van Bibob.

Het college kan bijdragen in de prioritering van de aanpak van ondermijning via de wet Bibob. Hiervoor kunnen extra personele capaciteit en middelen nodig zijn.

Landelijk is er veel aandacht voor zorgcriminaliteit en dit wordt in onze gemeente ook steeds meer een aandachtspunt. Hiervoor loopt er een project binnen EHZM..

3. Uitvoeringsplan aanpak vuurwerkverbod

Door de toenemende mate van vuurwerkschade, vuurwerkoverlast voor hulpverleners en letsel bij consumenten is er een wetsvoorstel gedaan. Dit wetsvoorstel is dan ook gericht op een veiligere jaarwisseling en minder druk op hulpverleners. De verwachting is, dat als het wetsvoorstel wordt aangenomen, de wet per 1 augustus in werking treedt. Dit zou betekenen dat vanaf de jaarwisseling 2026/2027 het afsteken van consumentenvuurwerk verboden is.

De gemeente krijgt de taak om uitvoering te geven aan deze wet: denk aan een beleid voor opslag en afsteken van vuurwerk. Het college zal hierin richting moeten geven aan het beleid, denk aan plaatsen aanwijzen voor vuurwerkshows en de ontheffingen.

4. Cyber/ digitale veiligheid

Gemeente Zeewolde speelt een regisserende en verbindende rol in het vergroten van bewustwording rond cyberveiligheid. Door de toename van gedigitaliseerde criminaliteit richt de gemeente zich op weerbaarheid van inwoners. Dit doen we onder andere door bewustwording te creëren op het gebied van digitale veiligheid en cybercrime. Voor jongeren organiseren we een jaarlijks terugkerende campagne en voor ouderen vinden er bijeenkomsten plaats op dit thema. Het college kan hierin een publieke rol spelen alsmede de aandacht voor dit thema promoten.

5. Ondermijning

In de aanpak van ondermijning heeft de gemeente Zeewolde een rol in preventie, toezicht en handhaving. Denk hierbij ook aan de toepassing van Bestuurlijke instrumenten zoals Wet Bibob en APV bevoegdheden. In het kader van preventie heeft de gemeente een rol in het vergroten van bewustwording, zoals binnen de ambtelijke organisatie als bij inwoners. Er wordt dan ook opvolging gegeven aan de in het najaar 2025 uitgevoerde informatie campagne buitengebied. Daarnaast zullen de resultaten van het uitgevoerde onderzoek buitengebied worden vertaald naar een plan van aanpak.

Ook wordt er uitvoering gegeven aan het plan van aanpak ondermijning conform de in de Flevolandse Norm vastgestelde gezamenlijke speerpunten zoals binnen de provincie Flevoland afgesproken. Op dit moment verwachten we niet dat er een specifieke rol voor het college is weggelegd, anders dan deelname aan bewustwording acties.

6. Weerbaarheid en veerkracht

Toenemende geopolitieke spanningen, hybride dreigingen en langdurige crises vragen om een integrale versterking van de maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht. In toenemende mate krijgen we te maken met dreigingen zoals bosbranden, droogte, overstromingen, stroomuitval en cyberaanvallen. Inwoners moeten zich voorbereiden op een langdurige en grootschalige uitval van kritieke voorzieningen zoals elektriciteit, water en telecommunicatie. Gemeenten hebben hierin een belangrijke rol en verantwoordelijkheid. Van de inwoners wordt verwacht dat zij 72 uur zelfredzaam zijn bij bijvoorbeeld een langdurige uitval van stroom.

Maatschappelijke weerbaarheid gaat over het vermogen van een samenleving om verstoringen te voorkomen, deze op te vangen en ervan te herstellen. Het gaat daarbij zowel om fysieke voorzieningen (bijvoorbeeld elektriciteit, drinkwater en digitale infrastructuur) als de manier waarop organisaties samenwerken en handelen wanneer een incident zich voordoet. Weerbaarheid kent twee dimensies. Dit zijn preventie en voorbereiding en als tweede reageren en herstellen. Beide dimensies vragen de komende jaren actie. Dit wordt projectmatig opgepakt. De verwachting is dat de komende periode helder wordt welke middelen nodig zijn.

7. Toezicht & Handhaving

Een veilige woon- en leefomgeving is een fundamentele waarde binnen de gemeente Zeewolde. Nu de politie steeds vaker taken afstoot, verschuift de verantwoordelijkheid voor de uitvoering hiervan naar de toezichthouders en de BOA's. In het laatste kwartaal van 2025 heeft de raad daarom verzocht om de huidige bezetting van het BOA-team kritisch tegen het licht te houden. De beoogde uitbreiding van de formatie wordt meegenomen in de kadernota van 2026. Daarbij ligt de focus niet enkel op specifieke BOA-taken, maar op de brede reikwijdte van de toezichthoudende functies.

6C | Nieuwe ontwikkelingen

1. Integraal veiligheidsplan

Het huidige veiligheidsplan loopt tot 2027. In 2026 wordt er een nieuw veiligheidsplan ontwikkeld. Uiterlijk Q4 ligt dit plan ter vaststelling bij de gemeenteraad. In dit plan worden de speerpunten voor de komende jaren vastgelegd. Naast lokale/regionale thema's worden in dit veiligheidsplan ook de door VNG landelijk vastgestelde thema's opgenomen. Ook kijken we naar de regio en waar mogelijk zoeken we de verbinding en samenwerking met Ermelo en Harderwijk. De volgende onderwerpen komen onder andere aan bod: gemeentelijke regie op lokale veiligheid, ondermijning, maatschappelijke onrust, digitale veiligheid, zorg en veiligheid, weerbare overheid en samenleving.

2. Aanpassing BOA-domein

Binnen de verschillende BOA-domeinen staan verschuivingen in taken en bevoegdheden te wachten. Bovendien zal de organisatie van de verplichte audits op deze taken veranderen onder invloed van lopende trajecten bij het ministerie. Voor de gemeentelijke organisatie is een gedegen voorbereiding op deze wijzigingen essentieel. Dit vraagt om een optimalisatieslag van de interne processen, waarbij de audits mogelijk gezamenlijk met Meerinzicht worden opgepakt. Deze ontwikkeling brengt een extra beslag op de capaciteit met zich mee, die naar verwachting uitkomt op 0,5 FTE.

3. Toezicht evenementen en recreatie

Het aantal evenementen in Zeewolde groeit gestaag. In het nieuw te ontwikkelen evenementenbeleid is het daarom noodzakelijk om expliciete aandacht te schenken aan de inzet op toezicht en handhaving tijdens deze activiteiten. Parallel hieraan wordt recreatie op het water een steeds prominenter onderdeel van de lokale vrijetijdsbesteding. De komende twee jaar is onderzoek nodig om te bepalen hoe het toezicht op het water structureel vormgegeven moet worden. De exacte middelen die hiervoor vereist zijn, moeten in dit onderzoek nog nader in kaart worden gebracht.

4. Oekraïense Vluchtelingen

Op 4 maart 2027 loopt de landelijke Richtlijn Tijdelijke Bescherming (RTB) voor vluchtelingen uit Oekraïne af. Het kabinet heeft besloten dat deze groep na die datum in Nederland kan blijven op basis van een nieuw, tijdelijk verblijfsrecht: het 'transitiedocument'. Dit document is drie jaar geldig en biedt Oekraïners rechten vergelijkbaar met andere inwoners, zoals toegang tot de arbeidsmarkt en zorgverzekering. Hoewel het rijksbeleid gericht blijft op terugkeer zodra de veiligheidssituatie dit toelaat, brengt deze overbrugging specifieke lokale vraagstukken met zich mee.

In Zeewolde verblijven momenteel 147 Oekraïners, van wie er naar verwachting ruim 100 na 2027 willen blijven. Dit is vijf keer de reguliere jaarlijkse taakstelling voor statushouders. Omdat de huidige opvanglocaties een tijdelijke woonbestemming hebben, is een structurele visie op huisvesting binnen de bestaande woningmarkt en ruimtelijke plannen noodzakelijk.

Naast de fysieke huisvesting speelt het vraagstuk rondom integratie en participatie. Voor de groep die in Zeewolde blijft, ontstaat een behoefte aan taalonderwijs en bredere inburgeringsondersteuning. De huidige gemeentelijke voorzieningen en ambtelijke capaciteit zijn momenteel niet ingericht op een instroom van deze omvang. Bovendien heeft de tijdelijkheid van het nieuwe verblijfsrecht (drie jaar) invloed op het welzijn van de betrokkenen. Het ontbreken van een langetermijnperspectief kan leiden tot een toename van psychische kwetsbaarheid en kan de motivatie voor actieve inburgering beïnvloeden, wat weer extra druk legt op het lokale sociale domein en de zorg.

5. AZC

Met het COA is een bestuursakkoord gesloten waarin is vastgelegd dat het azc tot 2055 behouden blijft. De gemeente heeft hierbij wettelijke taken op het gebied van onderwijs, jeugdzorg en openbare orde, aangevuld met ondersteunende activiteiten zoals sport, zwemlessen en taalondersteuning via Welzijn Zeewolde.

Beleidsmatig vraagt het asielbeleid de komende jaren aanhoudende aandacht. Wisselende landelijke standpunten op het gebied van asiel en migratie dwingen de gemeenteraad en het college tot voortdurende bezinning op de lokale uitvoering van dit beleid.

